

Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja
XI. évfolyam 3. szám

2022. május-június

Mert Isten igéje élő és ható, éle-
sebb minden két-
élű kardnál, mély-
re hatol, az elme

és a lélek, az ízületek és a velők szét-
válásáig, és megítéli a szív gondola-
tait és szándékait. Nincsen olyan te-
remtmény, amely rejtve volna előtte,
sőt mindenki mezítelen és fedetlen
az ő szeme előtt. Neki kell majd szá-
mot adnunk. (Zsidók 4,12-13)

8

Végh Tamás
nagyszombati igehirdetése

12

PORTRÉ
Látogatás a Dötsch családnál

17

KONFIRMÁCIÓ 2022

Istennek igéje él, hat, ítél, ezt mondja a fenti ige. Mégpedig örökké. Nem az ember, vagy állat és növény mulandó életével él, hanem Isten örök életével. A világ sokszor szerette volna eltemetni az Igét és ezután is nagyon akarja majd, de az Ige felette van az ember nyomorult világának és kérész hatalmának; eltemetkezik egyszer ez a világ véglegesen, és sírja felett élni fog az Ige, hiszen az Úr Lelke lakozik benne.

Ha te, felebarátom, elveted, nem számít ám az semmit, de neked mindent jelent, ami lelki kárvallás. Az Ige hat, a fegyvernek két élével hat, a velőig, lélekig hat. Átüt a lelked páncélján, amit igen erősnek tudsz, egészen hozzád fér, a lelked rejtett zugait boncolja, vérezi, felfeszíti a titkos zárat a szívedben és agyadnak eloszlásáig megbolygat, és te egyszerre leleplezve érzed magad, és érzed, hogy nincsen rajtad sokféle hamis hiedelmed álarcája. Az Ige leleplez, és megítéli gondolataidat, indulataidat azáltal, hogy leleplezeten állít Istened elé. Azért leplez le, hogy Atyád meggyógyítson, újjáalakítson és irgalmat gyakorolhasson feletted.

Dizseri Sándor

(Magyar Keresztyének Áhítatos Könyve 1944. évről)

Isten igéje megítéli a lelket és a szívnek indulatait (Zsid 4,12). Isten igéjét nem lehet megcsalni. Úgy van ez, mint amikor az áldozati állatot megölték és kettévágták. A pap kiterítette, hogy belső részei mind láthatók legyenek. Így tárja fel Istennek igéje az ember belső életét. Úgy kell Isten elé állanod, mint az ének mondja: „Sok bűnös vággyal van betelve, száz bűnnek nyomja régi terhe.” Őszintén, semmit sem takarogtatva.

Vannak keresztyének, akik úgy gondolják, hogy akkor igazán keresztyének, ha mindig szépeket mondanak az életükről. Nemrégem találok egy atyámfiaival, akit régen láttam. Kérdeztem, hogy van. Azt felelte, az Úr kegyelméből élünk. Én erre kissé bántó éllel azt feleltem: Ugyan, de hogy az Úr kegyelméből! Pénzből élünk! A mi szívünk, életünk csak úgy egész, ha nem takarunk le semmit belőle, még az Úr kegyelmével sem. Van, aki mindig azt feleli az érdeklődő kérdésre: Jobban, mint megérdemelném. De nem hiszem, hogy van ember, aki mindig meg volna elégedve Istennel. Igenis vannak idők, mikor szorongás, kételkedés van szívünkben. Pál arról beszél, hogy „kétségessékedünk, de nem esünk kétségbe” (2Kor 4,8), és hogy „vereség és kudarc” által ajánlja magát a korinthusiak figyelmébe. Ezzel szemben vannak keresztyének, akik a „csupa napsugár a szív” hamis illúzióiba ringatják magukat, és azt akarják elhitetni másokkal is, hogy úgy van. Holott, ha engednék, hogy Isten igéje napfényre hozza szívük titkait, „kedves” bálványkák jönnének onnan elő.

(Szikszai Béni: Mivé formálhat Isten keze?)

„Szeretteim”... „Fiacskáim”

I. János 3:1-12.

János apostol szeretettel gondolt a levél címzettjeire, mint olyanokra, akikhez Isten rendelése szerint köze volt és van. Ezen a példán felbuzdulva én magam is most és régebben is így írtam, írom le gondolataimat az újság megjelenés-napi kijelölt igék kapcsán, mint akiknek az Úr rendelése folytán közünk van egymáshoz, bár sokan már újak a gyülekezetben, és nem is ismernek engem, a gyülekezet korábbi lelkipásztorát.

Amikor a kijelölt igeszakaszt elolvastam, az utolsó itteni bibliórára kellett gondolnom, amikor is a Hóseás próféta könyve egyik részéről való beszélgetéskor az egyik bibliakörös szinte felkiáltott: „Azért vannak jó emberek is!” A többiek azonnal kérdésekkel bombázták: „Hogy gondold? Ott

dig megbocsátotta bűneinket, megajándékozott az örökélettel – már eddig! S Ő, Aki Úr mindenek felett, még többet is elkészített számunkra, amelyek arra várnak, hogy ajándékozó kezéből átvegyük azokat.

János nem hallgatja el, hogy jönnek, lesznek az úton akadályok. A 3. versben szól arról az odaszánásról, mely az engedelmes Jézus-követő napi cselekedete kell hogy legyen. Mert az Ige tisztító fürdője alá kell állnia, s tudnia kell, hogyha ez elmarad, a dudva, a bűn azonnal felnövekszik, hiszen „mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen” (I. Péter 5:8.) S az, aki nincs az Úrban, ki van téve annak, hogy a kísértés nyilai célba is találjanak. Az üdvösség sisakja, az igazság mellvasa véd... HA!

Testvérem, viseled te a lelki fegyverzetet? Vagy úgy gondold: nehéz! Lehet néha lazítani, egy-két napig nem hordani, és ezért aztán kezd elmosódni a határvonal a cselekedeteid és a világ cselekedetei között. Magad sem veszed észre, de engedményt teszel: „mindenki ezt teszi”, „nem jó kilógni a sorból” meggondolás alapján. Te is sugdosol a főnök, a munkatárs háta mögött. Alaposan megszemléled a templompadból a később érkezőket, s aztán megalkotott – leginkább negatív véleményed – meg is osztod másokkal.

Apró dolog? Persze! De a mag csírája is apró, s lesz belőle faóriás, mely gyümölcsöt hoz.

Isten gyermekei – ördög gyermekei – írja János. Tehát van jó ember és van rossz? Most mi is gondolkozunk el ezen! Ki az az EGY JÓ? – JÉZUS!

Kicsit másik oldalról közelítve e dologhoz: az Úr nem az alkalmasokat választja ki, hanem azokat, akiket Ő tesz alkalmasokká. Betölt és formál, hogy egyre inkább hasonlatossá legyünk a PÉLDA, a SZENT, az IGAZ, a JÓ, az Egyszülött Fiúhoz. Mi tehát Jézusért olyanná lettünk, akit az Atya így lát, mintha soha semmi bűnünk sem lett volna! Igaznak, tisztának, szentnek, JÓnak lát a Krisztusért! – Isten, ha rád néz, testvérem, Őt látja?

Egy beiktatáson hallottam, hogy a papi palást jelképes öltözet, s arra való, hogy elfedje az embert, hogy az evangélium legyen a központban. Tartok tőle, hogy Jánosnak van igaza, amikor a 2:3-ban azt írja: „...arról tudjuk meg, hogy megismertük Őt, ha az Ő parancsolatait megtartjuk.” Mert bennünk csak rész szerint van az ismeret, és sok dolgot még nem látunk, nem értünk.

De hála legyen Istennek, hogy „...most Isten gyermekei vagyunk, és még nem lett nyilvánvalóvá, hogy mivé leszünk. De tudjuk, hogy ha nyilvánvalóvá lesz, hasonlóká leszünk Ő hozzát; mert meg fogjuk őt látni, a mint van.” (3:2. vers)

Ígéje és Szentlelke által munkálkodjon továbbra is bennünk!
Pap Lászlóné lelkipásztor

van az igében: „Senki sem jó, csak egy, az Isten!” (Márk 10:18.) De az illető csak ragaszkodott a maga állításához, s persze próbálta megindokolni, hogy miért van igaza. Ekkor szükségessé vált, hogy az alapoktól – persze az igei alapoktól – kezdve, pontról pontra haladva, elhangozzék az igei igazság. Felnőtt emberként megértette, de ez nem jelenti azt, hogy szívserint el is fogadta és hiszi is: mert az Ige mondja, mert az az Isten szava, akkor IGAZ, és nincs utána kérdőjel.

János apostol Jézus Krisztus legfiatalabb tanítványa és a szeretett tanítvány volt. Amíg tehette, itta Jézus szavait, tanult, s minden, amit Tőle hallott, szinte beleivódott, átjárta egész valóját. Tanítványból tanítónak lett, aki a kor szokásának megfelelően nem csak akkor tanított, amikor jelen volt közöttük, hanem leveleket is írt, s azok sokszor több gyülekezethez eljutottak, ahogy láttuk ezt Pál esetében is.

E 3. fejezetben éppen arról beszél, amit minden ember megtapasztal, aki Jézus Krisztus által Isten közelébe kerül: hogy minden isteni mögött az Ő SZERETETE van! Már ed-

Kedves testvérek! Egy régi történet szerint Nagy Sándor, a hellén birodalom uralkodója egy alkalommal, amikor éjszaka végignézett a maga seregén, észrevette, hogy egyik katonája elaludt az őrsgében. Felkeltette az alvó őrt, az pedig megrémült, amikor látta, hogy az uralkodó áll vele szemben. Nagy Sándor megkérdezte tőle: Mondd, hogy hívnak téged? Az illető összeszorította a fogát, és azt mondta: Sándornak hívnak. Az uralkodó újra odaszólt, és még erőteljesebben kérdezte: Mondd meg, hogy hívnak téged! Az őt lesütötte a szemét az összeszorított fogak mellett, és azt mondta: Sándornak hívnak. Az uralkodó még erőteljesebben ránézett, és azt mondta: Mondd meg végre, hogy hívnak téged! Az illető már a földet nézte, zavart volt, és elkezdett motyogni: Sándor vagyok. Nagy Sándor ennyit mondott neki: Vagy változtasd meg a nevedet, vagy az életedet!

Vagy változtasd meg a nevedet, vagy változtasd meg az életedet! Mindez nem illik ahhoz, aki az uralkodó nevét viseli.

Nos, kedves testvérek, a keresztyénségnek állandó nagy kérdése ez. Hogyan változik meg az ember élete? Megváltozhat-e egyáltalán az ember élete?

Ma egy olyan világot élünk, ahol lehet, hogy könnyűnek tűnik Nagy Sándor mondata: változtass nevet vagy életet, merthogy gyakran találkozunk ezzel a gyakorlatban is: valakinek megváltozik a neve. Megváltoztatja a nevét. Ismerünk olyanokat, akiknek a természet rendje szerint változik meg a neve, házasságkötéskor. De ismerek olyat is, mint például egykori görög tanárunkat, akit születésileg Déry Tibornak hívtak. Déry Tibor írónak az unokaöccse volt, de nem akart evvel a névvel élni, ezért Balázsra változtatta a nevét. Déri Balázs. Felnőttként így változott meg a neve. Tehát a nevet könnyen meg lehet változtatni, bizonyos esetben csak pénzkérdés.

Isten azonban ennél valami gyökeresebbre hívja fel a figyelmet. A Szentírás új életről beszél. Új életről beszél Pünkösöd ünnepe. Új életről szól az a régi keresztelezési himnusz, amit hallottunk a szent leckében: „Ébredj fel, aki alszol, és támadj fel a halálból, és felragyog néked a Krisztus.” Valami egészen új kezdődött el az első Pünkösöd ünnepén, Pünkösöd napján. Lukács leírja a pünkösdi eseményeket: Péter megbátorodik, Isten Szentlelke rászáll, megnyitja a szívet és a nyelvet, és Jeruzsálemben, a Sion-hegyén elkezdenek beszélni a tanítványok Jézus Krisztusról, a meghalt és feltámadt Úrról, idézik az ószövetségi írásokat, a Zsoltárok könyvét, és akik felmentek az ünnepre, azoknak az embereknek az élete döntési helyzetbe kerül.

A korabeli szokások szerint minden zsidó embernek évente egyszer áldozatot kellett bemutatnia a jeruzsálemi templomban, és voltak olyanok, akik a páska ünnepét választották. Ők azok, akik látják Krisztus kereszthalálát, sőt, akik együtt kiáltozzák: „Feszítsd meg!” A másik ilyen nagy ünnep az első aratás ün-

Ébredj fel!

Nyilas Zoltán esperes pünkösdi prédikációja

Lekció: Efézus 5,1-14

Textus: ApCsel 2,37-38,
41-42, 46-47

nepe volt, a mai napon

ünnepe Pünkösöd ünnepe, amikor hálát adtak Istennek az első termésért, a zsengejéért. Ekkor ünnepelték meg a törvényadást is, amikor Isten Mózesen keresztül törvényt adott népének. Szóval sokan vannak Jeruzsálemben, azért, hogy odaboruljanak az élő Isten elé, mégis valami egészen újjal találkoznak. Valahogy beleremeg a szívük, amit Péter apostol Jézus Krisztusról mond, amit hirdet, és azt kérdezik, hogy akkor mi most mit csináljunk? Hogyan folytatódhat az életünk? Hogyan mehetünk tovább? És akkor azt mondja Péter: „Térjete meg, és keresztelezete meg mindnyájan Jézus Krisztus nevében bűneite bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát.” (ApCsel 2,38) Keresztelezete meg, és kövesséte Jézus Krisztust!

Két ige, ami összekapcsolódik: „Ébredj fel, aki alszol, és támadj fel a halálból!” Mai gondolkodásunk szerint ez egy keresztelezési himnusz volt az apostoli vagy ógyház életében. A pünkösdi történet az új ember életének kezdetéről szól. De vajon szükséges-e erről az új kezdetről beszélni? Szükséges-e az új életről, az új szívről beszélni? Az az ének, amit énekeltünk, az 549. ének így válaszol: mi tudjuk és „Hisszük, hogy az új ember szíve / Saját kezede műve”. Hisszük, hogy az ember új szíve nem a mi akaratunktól, a mi elhatározásunktól, nekiduráltságunktól függ, hanem Isten munkája a Szentlélek által. Szükséges-e ez? Szükséges-e meglátnunk saját magunkat? Kedves testvérek, nem szükséges, de ez az egyetlen egy lehetőség.

„Ébredj fel” – mondja a lekciónban mai igénk. Nem könnyű felébredni. Nem csak azért nem könnyű felébredni, mert amikor az ember alszik, akkor valahogyan megpróbálja magát megnyugtatni. Az egész szervezete azon dolgozik, hogy megnyugodjon. Vannak, akiknek igen nehéz felébredni egy-egy napra a maga terheivel, gondoljaival, feladataival, egy megfelelési

kényszerrel vagy megfelelési vágygal. És lehet, hogy még meg is ideologizálják: jobb álomban maradni – most már nem a fizikai valóságról beszélek, hanem inkább a lelki valóságról –, mert az Isten az álomban még eleget is ad az övének. Ismerjük a zsoltárt: „*De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget.*” (Zsolt 127,2b) Nem arról van itt szó, hogy hát jó úgy minden, ahogyan van. Megszoktuk már, hogy az ember jó polgári módon éli az életét. Isten valami egészen újról beszél.

Olyan sokan vannak, akik nem hajlandók felébredni, mert az álmok túl szépek, a valóság pedig túl nehéz és kemény. Ó, de sokan vannak, akik az álmokban teljesednek ki, úgyhogy csak a múltjukba néznek, hogy milyen szép, virágzó volt azelőtt! Mások pedig milyen színesen festik a jövőt: hogyha majd egyszer megtalálom álmaim beteljesedését! A valóság azonban sokszor kiábrándító.

A valóságról szól Pál apostol az efézusiakhoz írt levelében. Azt mondja, hogy nektek, efézusi gyülekezet, a pogányság két jellegzetes bűnétől el kellene fordulni. Többet is felsorol, de összefoglalóan két jellegzetes bűnt mond. Az egyik a paráznság, a másik pedig a kapzsiság. Mind a kettőben ott van az emberi önzés. Ráadásul a paráznsággal kapcsolatban egy olyan görög kifejezést használ, amit mindenki ismer: *porno*. Amikor tárgynak tekinti egyik ember a másikat, amikor árucikké válik a másik. A másik pedig a kapzsiság, a fősvényesség, a pénz által uralt kultúra és világa.

Összefoglalva azt mondja az apostol, hogy ez szegényteljes életforma, és erre nem akar az ember ráébredni. Nem könnyű észrevenni, hogy az ösztöneink irányítanak bennünket, és az irigység határoz meg sokszor mindent. Ehhez kapcsolódik sokszor a részegség, a birtoklási vágy, a mammon-imádás, és folytathatnánk a sort. Ez a valóság. Ezzel szembesülünk.

Ekkor mondja Isten igéje: „*Ébredj fel!*”! Mert Isten valami többet, valami szentebbet szeretne adni, és akik az Isten szolgálatában állnak, akiket az Isten a szolgálatára rendel, azt elkülöníti a saját maga számára. Csak az lehet az övé, ami Hozzá hasonló, ami pedig Vele ellentétes, az nem tud közelebb jutni az élő Istenhez. Ó, de nagy cezúrák vannak az ember életében! És felhangzik az ige: „*Ébredj fel, aki alszol, támadj fel a halálból, és felragyog néked a Krisztus.*” Érezzük, tudjuk, látjuk, hogy egyre nehezebb, egyre súlyosabb időkben élünk, és milyen fontos a hűség, az állhatatosság, a szeretet és a szolgálat. És egyszer csak megnyílik az ajtó, kinyílik a kapu, és amikor az ember erre rádöbben, ott van benne, hogy most akkor mitévő legyek.

Ravasz László mondja: Milyen sokan várják a véget úgy, hogy mámorba temetkeznek. Milyen bolondság! Mámorosodjatok meg a Szentlélektől! Szent részegségekben zengjete az Úrnak zsoltárt, dicséretet, lelki éneket, és buzogjanak fel a nagy hálaadások! Ez az üldözés, félelem, vér, széthulló világ – mondja – lakodalom. Krisztus tartja lakodalmát menyasszonyával, az egyházzal. Igen, mert a kettő összekapcsolódik: az új élet, ami Isten Szentlelkének ajándéka és a gyülekezet közössége.

Az új élet, amikor az ember kezdi felismerni, meglátni, mi az, ami torz a mindennapok világában. Amikor a Szentlélek megmutatja, mi a bűn. Bizony a bűn fáj az embernek. Megkeseredik, beleszomorodik az ember. A bűnt lehet a természetünk veleszületett adottságának tekinteni. Meg lehet szokni, el lehet bagatellizálni, a másira lehet mutatni, hogy hát ő sem különb a Deákné vásznánál. De a Szentlélek nem arra vezet, hogy a másikat nézd, hanem hogy megoldást adjon. A Szentlélek ajándéka, nagy műve történik Pünkösdkor, amikor lelepleződik az ember.

Mint ahogyan Nátán próféta leleplezte Dávid királyt, a gyilkost, a házasságtörőt, aki azzal szembesül, hogy Isten ezáltal valami egészen újat készít. Mert Isten nem azt akarja, hogy pusztán könnyeink legyenek, szomorúak legyünk, gyötrődjünk, hanem hogy új életünk legyen. Ez történt Pünkösdkor. Isten Szentlelke új életet adott annak a háromezer embernek.

Egy lelkipásztor – talán Németalföldön, vagy német nyelvterületen – már nehezen hallgatta, hogy a gyülekezeti tagok mindig csak morogtak, hogy ilyen a gyülekezet, meg olyan a gyülekezet, ez se jó a gyülekezetben, meg az se jó a gyülekezetben. Azt mondta, hogyha ilyen ez a gyülekezet, ha mindenki úgy látja, hogy halott a gyülekezet, akkor el kell temetni. Készített egy gyászjelentést, kifüggesztette, hogy ekkor és ekkor lesz a gyülekezet temetése. Ez persze mindenkit érdekelt, és az egész gyülekezet eljött a temetésre, a gyülekezet temetésére. Az Úrszta elé betett egy koporsót, a koporsóra rá volt írva a gyülekezet neve, de résnyire kinyitotta a koporsó fedelét. Arra kérte a gyülekezeti tagokat, hogy jöjjenek, és sorban mondják el részvénytílvánításukat. Jöttek is az emberek, de amikor belenéztek a koporsóba, mindannyian elsápadtak. A lelkipásztor ugyanis egy tükröt helyezett a koporsóba. Mindenki megértette ebből, hogy olyan a mi gyülekezetünk, mint amilyenek mi vagyunk. Ha lusták, akkor lusta a gyülekezetünk. Ha szorgalmasak, akkor szorgalmas a gyülekezetünk. Ha szeretünk énekelni, akkor énekes a gyülekezetünk, ha nem szeret énekelni, akkor csak dünyög a gyülekezetünk.

„*Serkenj fel, aki aluszol és támadj fel a halálból és felragyog néked a Krisztus!*” Mert fontos, hogy felragyog a Krisztus. Fontos, hogy megértjük, kicsoda Krisztus. Ez csak a Lélek által történik meg. A Lélek megmutatja a mi bűneinket, és megmutatja, hogy Krisztusnál van a bocsánat. Krisztusnál van az új élet.

Hiszem, hogy ennek van üzenete a mi gyülekezetünk tekintetében is. Ezért amikor a Bibliaolvasó kalauz szerinti napi igét olvastam az Efézusiakhoz írt levélből, készülve a Pünkösdre, nagyon megörültem, mert ti is tudjátok, hogy ez az ige olvasható a lelkészi hivatal üvegablakán. „*Legyetek tehát Isten követői, mint szeretett gyermekei, és éljete szeretetben, ahogyan Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk áldozati ajándékkul, Istennek kedves illatként.*” Nem azért van ott a hivatal ablaküvegén ez az ige, mert én szeretem ezt az igét, hanem azért, mert ez volt az első pomázi református istentisztelet alapigéje. Lejegyezték őseink: 1783-ban Túrós Péter lelkipásztor a mai Teleki-Wattay-kastély egyik kis termében ezt az igét olvasta fel az első pomázi református istentiszteleten. Ez a mi gyülekezetünk születésének az igéje.

Nem kell nagyon messzire mennünk, hogy megértjük, hogy Pünkösdkor ehhez is köze van. Nem pünkösdi prédikáció volt ez, de amikor egy közösség, egy gyülekezet megszületik, az is a Lélek munkája. Az első pomázi gyülekezet is a Lélek által született.

Ez az, amire felhív bennünket az apostol. Megmutatja, hogy honnan hová juthatunk el. Megmutatja az evangéliumot, felmutatja Jézus Krisztust, bemutatja azt, hogy Jézus Krisztus miattunk, helyettünk és értünk halt meg az Írások szerint, és fel-támadott a mi megigazulásunkra, és Ő tesz újjá bennünket. Nos, ez Pünkösdi titka és lényege. A Lélek Krisztusra mutat, hogy újra-és újjáformálja a te életedet, és újjáformálja a mi gyülekezetünket. Add át magadat ennek a Krisztusnak! Add át az Ő szolgálatára, kedves áldozatul Neki! Ámen.

(Az ige hirdetés elhangzott 2022. június 5-én, Pünkösdi vasárnap, a pomázi református templomban) ■

TÚRMEZEI ERZSÉBET KÍVÜL

Márk 3,31-35

Haza szeretnék hívni, menteni,
hisz életére ellenségek lesnek.
Bent tanít. Kintről üzennek neki:
„Anyád és testvéreid kívül keresnek.”

Feszülten figyel az édesanya.
Alig várta már, hogy fiához érjen.
S meghall valamit – bár ne hallaná! –:
„Ki az én anyám? Ki az én testvérem?”

„Aki Atyám akaratát cselekszi!”
Az Ő hangja! És nem jön, nem siet ki!
Szavai, mint kemény kövek zuhannak

Mária szegény, meggyötört szívére.
Bent mindenki Jézus anyja, testvére!
Ők pedig kívül vannak! ... kívül vannak!

BELÜL

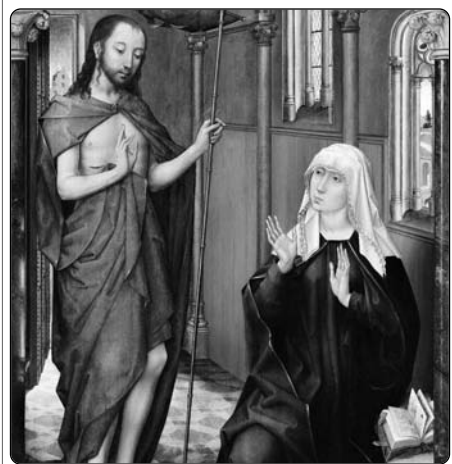
Cselekedetek 1,4

Egyakarattal együtt imádkoznak,
és Jézus, Mária anyja is ott van.
Vége a szívettépő fájdalomnak:
látta már Krisztusát feltámadottan!

Él! – hirdeti a tündöklő tekintet.
S boldogság Őt szüntelen visszavárva,
csodáit most elemlegetni mindet,
és emlékezni mindenegy szavára!

Hinni, hogy minden órán visszatérhet, –
várni, hogy teljesedik az ígélet...
s Lélek szelének zendülését lesve,

dicsérni Őt ujjongó dicsérettel...
eggyé lenni a szent gyülekezettel:
hiszen az Krisztus dicsóságos teste!

ÜDVBIZONYOSSÁG

Czibere Károly bizonyágtétele

„Önmagatokat tegyétek próbára, hogy hitben jártok-e! Önmagatokat vizsgáljátok meg! Vagy nem ismeritek fel magatokon, hogy Jézus Krisztus bennetek van? Ha nem, akkor még kipróbálatlanok vagytok.” (2Kor 13,5)

Ez a bizonyágtétel alapvetően az üdvbizonyosságról szól. Mert sokszor látom, hogy emberek belül őrlődnek azon a kérdésen: vajon meg vagyok-e térve? És vannak, akik nem őrlődnek, ugyanakkor hamis bizonyosságban ringatják magukat. Azt hiszik, hogy meg vannak térve, de nincsenek. Sokan mondják, én meg vagyok térve, mert megkereszteltek, mert járok templomba, mert egyszer elimádkoztam: Jézus, befogadlak a szívembe, mert fizetek egyházfenntartási hozzájárulást. És nagyon sokszor nem kapnak segítséget ahhoz, hogy tiszta képet kapjanak lelki helyzetükről.

Czibere Károly

A Biblia egyértelműen fogalmaz: Krisztus visszajövetelekor azok kerülnek a mennybe, akiknek a neve be van írva az élet könyvébe. Akinek nincs, az az örök kárhozatra jut.

A Biblia sokféleképpen kifejezi azt az állapotot, amikor valakinek a neve már szerepel az élet könyvében: megtért, üdvösségre jutott, új életet kapott, Isten gyermeke, kegyelmet nyert, újjászületett... „Akié a Fiú, azé az élet” (1Jn 5,12); „maradjatok meg énbennem” (Jn 15,4), „eljegyzett pecsétjével, a megígért Szentlélekkel” (Ef 1,13); „Titeket is életre keltett, akik halottak voltatok” (Ef 2,1); „ha valaki Krisztusban van, új teremtés az” (2Kor 5,17). Ezek az igék jól hangzanak, de egy átlag egyháztagnak semmit sem jelentenek. Mit jelent, hogy „maradjatok énbennem”? Azt hogy lehet?

A mai bizonyágtételem abban próbál segíteni, hogy el tudjuk dönteni, Isten ugyanis nem hagy bennünket kétségben, hanem bizonyágot tesz Lelke által. Nekünk nem sejtünk, nem hinnünk kell, nem éreznünk kell, hogy meg vagyunk térve, hanem szilárdan tudnunk kell, bizonyosnak kell lennünk. Mi tudjuk,

hogy átmentünk a halálból az életbe (1Jn 3,14). Azért kell tudnunk, mert nagy a tét. „Nem mindenki megy be a mennyek országába, aki ezt mondja nekem: Uram, Uram, hanem csak az, aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem ama napon: Uram, Uram, nem a te nevedben prófétáltunk-e, nem a te nevedben úztünk-e ki ördögöket, és nem a te nevedben tettünk-e sok csodát? És akkor kijelentem nekik: Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők!” (Mt 7,21-23)

De hát hogyan lehetünk ebben biztosak?

Erre szolgálnak a tesztek. Ahogy a lakmuszpapír jelzi egy folyadék savasságát, úgy te is belemeríthetsz az életedbe lakmuszcsíkokat, melyek megmutatják, hogy igazán meg vagy-e térve, vagy csak azt hiszed magadról. Őt ilyen tesztet fogok ismertetni. Nem ítélni akarok, hanem segíteni.

● **Az első teszt: a bibliolvasás.**

Ha már Isten gyermeke vagy, akkor alig várod, hogy megtudd, hogy Atyád milyen üzenetet, lelki táplálékot készített aznapra számodra. Alig várod, hogy megismerhesd igéjéből akaratát. Alig várod, hogy szóljon hozzád igéjén keresztül. Alig várod, hogy leülj az ige mellé, és tanulmányozd. Ismered az érzést, amikor szomjas vagy az igére.

Ha napok óta nem nyitottad ki a Bibliádat, akkor az nem jó jel. „A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre, a megjobbításra, az igazságban való nevelésre; hogy tökéletes legyen az Isten embere, minden jó cselekedetre felkészített.” (2Tim 3,16-17) „Ne hagyd abba ennek a törvénykönyvnek az olvasását, hanem tanulmányozd éjjel-nappal, őrizd meg, és tartsd meg mindazt, ami ebben meg van írva. Akkor sikerrel jársz utadon, és boldogulsz.” (Józsué 1,8)

● **A második teszt: az imádság.**

„Az imádkozásban és a hálaadásban legyetek kitartóak és éberek!” (Kol 4,2) Jézushoz sok beteget vittek, akiket meggyógyított, másnap mégis „Nagyon korán, a hajnali szürkületkor felkelt, kiment, elment egy lakatlan helyre, és ott imádkozott.” (Márk 1,35)

● **A harmadik teszt: a bűnbánat.**

Isten gyermekének jellemzője a bűnre való érzékenység. „Ha azt mondjuk, nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság.” (1Jn 1,8)

A hitre jutott ember is vétkezhet, mert az óember nem hal meg teljesen: vannak érzelmeink, indulataink, amelyek sokszor bűnre vezetnek bennünket. A hívó és a hitetlen ember között az a különbség, hogy a bűn elkövetésének pillanatában a hívó ember szörnyű állapotba kerül: olyan érzés keríti hatalmába,

mintha kést döftek volna bele. Belehasít a felismerés, hogy nem a másik emberrel szemben vétkezett, hanem Isten rendelkezését szegte meg, Isten ellen lázadt fel. És ez lelkileg összetöri. És szinte fut, rohan Isten trónusa elé, és bocsánatért könyörög.

Mert tudja, hogy Krisztusnak kellett szenvednie az ő bűnei miatt. Tudja, hogy az Atyának a bűn miatt érzett jogos felháborodása és az azt követő büntetés Jézust érte. Tudja, hogy Jézus helyette halt meg. És minden egyes bűn elkövetésekor a Krisztus áldozata csúfoltatik meg. Hiábavalóvá tesszük a vérral szerzett kegyelmet.

Kérdés: ismered-e ezt az érzést? Elfut-e a séggyen, amikor Urad előtt kell számot adnod a vétkekért, melyekkel Őt bántottad meg? Szoktál-e keservesen sírni Isten színe előtt, szívből bánva bűneidet? „Téríts meg engem, hogy megtérjek, mert

te vagy, Uram, az én Istenem! Mikor elfordultam tőled, megbántam azt, belátva bűnömet a mellemet vertem, szégyenkeztem, pironkodtam” (Jer 31,18-19). „Izonyodjatok a gonosztól!” (Róm 9,12) „Tisztítsátok meg a kezeteiket, ti bűnösök, és szenteljétek meg a szíveteiket, ti kétlelkűek. Gyötrődjétek, gyászoljatok és sírjatok, nevetéseitek forduljon gyászra, örömtőlök szomorúságra.” (Jak 4,8-9) „Az Isten szerinti szomorúság megbánhatatlan megtérést szerez az üdvösségre” (2Kor 7,10).

● **Negyedik teszt: közösség.**

Hitünk őszinteségének és valódiságának szintén fontos mértéke, hogy keressük-e más keresztyének társaságát. „Aki szereti testvérét, az a világosságban marad.” (1Jn 2,10) A hívó ember kívánczik a gyülekezetbe, a gyülekezeti alkalmakra, az Isten gyermekeivel való közösségbe. Mert jó a magam csendességében magasztalni Istent, és jó otthon, a család közösségében Istenhez kiáltani, de az e földön megtapasztalható alkal-

mak közül a gyülekezeti istentisztelet ábrázolja ki és előlegezi meg leginkább azt, amit majd a mennyben fogunk megtapasztalni az Úr imádasakor és dicsőítésekor.

● **Ötödik teszt: szeretet és szolgálat.**

Odafordulás a másikhöz. Mivel rajtunk megkönyörült a mi Urunk, kötelesek vagyunk embertársainkon megkönyörülni. „Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas.” (Lk 6,36) Jézus megindult a testi és lelki ínség láttán. Sírt Lázár halálán (Jn 11,35). A test mellett meggyógyította a lelki bajokat is. „Aki pedig világi javakkal rendelkezik, de elnézi, hogy a testvére szükségét szenved, és bezárja előtte szívét, abban hogyan lehetne az Isten szeretete?” (1Jn 3,17-18)

Vizsgáljuk meg magunkat!

- Kívánjuk-e az igét?
- Kívánjuk-e az imádságot, a Krisztussal való közösséget?
- Fáj-e, amikor vétkezünk?
- Kívánjuk-e a szentek közösségét?
- Szeretnénk-e valamit visszaadni abból, amit kaptunk?

(Elhangzott a Zsinati Hivatal 2022. április 11-i reggeli áhítatán.) ■

Jézus Krisztus a mi élő reménységünk

Végh Tamás lelkipásztor igehirdetése

Textus: Róm 5,1-8

„Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. Óáltala kaptuk hitben a szabad utat ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk, és dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében. De nem csak ezzel dicsekszünk, hanem a megpróbáltatásokkal is, mivel tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet; a reménység pedig nem szégyenít meg, mert szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által. Mert amikor még erőtleneke voltunk, a rendelt időben halt meg Krisztus értünk, istentelenekért. Hiszen még az igazért is aligha halna meg valaki, bár a jóért talán még vállalja valaki a halált. Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk.”

Szeretett testvéreim! Ebben az ünnepkörben a szívemet leginkább az a gondolat töltötte be, hogy hogyan függ össze Jézus kereszthalála és a mi reménységünk. Majd azt is elmondom, hogy miért volt ez ennyire hangsúlyos a számomra. De ámulatra méltó, hogy mi itt lehetünk, hallgathatjátok az Igét, hirdetem, és komolyan vehetjük, hogy itt rólunk van szó. Gondoljátok meg, Jézus kereszthalála kétezer évvel ezelőtt, majdnem ezer évvel korábban, mint a magyarok honfoglalása! És nem olvadt el az ereje, annak valósága! Éppen ezért fontos figyelni erre most is, mert a bőrünkre megy. Mert az életünk – a lelki is, de a mindennapi is – függ ettől.

Az volt az első gondolatom, amikor készültem erre az igehirdetésre, hogy Jézus Krisztus tanítványai és szerettei számára Nagypéntek és Nagyszombat is a legreménytelenebb napok voltak. Sőt még Húsvét vasárnap délután is az Emmaus felé tartó két tanítvány azt mondja: „*Pedig mi azt reméltük...*” Minden összeomlott! Megölték a Mesterünket! Minden elveszett! Mi pedig úgy tekinthetünk ezekre az eseményekre meg napokra, mint a győzelem napjaira. Megrendülten nézzük a keresztre feszített Krisztust, de már fülünkbe cseng a győzelmi kiáltás: „*Elvégeztetett!*”

Jézus kereszthalálát és a bibliai összefüggéseket figyelve az is eszembe jutott, hogy az én apai nagyapám 1936-ban tüdővészben halt meg. Harminc évre rá engem is tüdőbajjal operáltak. Én megmaradtam. Igen ám, csak közben történt valami. Föltalálták a sztreptomocint. Milyen nagy különbség az életünk nézve! Édesapám tizennyolc éves volt, amikor meghalt az édesapja. Én is tizennyolc, amikor műtöttek.

A Zsidókhoz írt levél 11. részében azt mondja a leíró, hogy a hithősök nem kapták meg a legnagyobbat. Mert Isten rólunk jobbról gondoskodott. És nem azért nem kapták meg, mintha Ábrahámnak meg a többieknek nem adathatott volna, hanem azért, mert abban az időben még tartott az a harc, amit Isten folytatott azért, hogy Jézust beküldje ebbe a világba. Reménytelenebb lett volna, mintha én ma megpróbálnék olyanoknak szólni, akik teljesen más gondolkodási körben vannak. Ma délután olvastam elborzadva, hogy valahol két férfitől született két gyermek, és valamelyik a lányának a társával kezdett kapcsolatot. Férfi a férfival megint. Az volt bennem, hogy nem csak értünk, hanem értük is el kellett jönnie Jézusnak. Csak van-e valaki, aki el tudja mondani nekik, és van-e halló fülük?

Tudjátok, milyen nagy ajándék az, hogy mi itt ülhetünk, és én itt állhatok, hangozhat az evangélium, és van rá fülünk, szívünk? Testvéreim, ez nem magától értetődő! Generációk nőttek föl Európában, akik egyszerűen nem tudnak mit kezdeni

a legnagyobb örömhírrrel. Mi pedig jövünk, hogy a reménységünk újratöltése megtörténjen. Újra meg újra jöttetek az ünnepek során, meg jövünk még utána is, mert mi töltekezni jövünk ide a templomba.

Figyeljük csak a felolvasott igénket: „*Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. Óáltala kaptuk hitben a szabad utat ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk, és dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében... a reménység pedig nem szégyenít meg, mert szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által.*” Hol volt előtte ettől az egésztől Pál? Hát Jézus ellen harcolt! És most sorban mondja a tényeket, amelyek beteljesedtek az ő életében is.

De mielőtt továbbmegyünk, kérdezzük meg: milyen reménységről van szó? Nyilván nem a világ reménységéről, hogy majdcsak jó lesz, majdcsak jobb lesz. Testvéreim, nem akarok senkit elkészeríteni, de Isten Igéje nem azt adja elénk, hogy ahogy az emberiség élete halad előre, egyre inkább kitisztul, egyre békésebb, egyre emberszeretőbb lesz. Még ilyen mondat is elhagyta Jézus ajkát, hogy „*amikor eljön az Emberfia, vajon talál-e hitet a földön?*” Egész biztosan talál, ezt Ő is tudta, de ez a fölkiáltás azért mutat valamire.

De nem is a vallásos emberek reménysége az, amiről itt Pál beszél. Mert a templomba járók közül is sokan abban a reménységben vannak, hogy akkor a kéréseinket, a terveinket, a dolgainkat célba segíti Isten. Nem kell nektek mondanom. Hát persze, hogy Ő, mint a szeme fényét, úgy figyel az övéit. És ott vannak az ígék, hogy tollaival fedez be téged, szárnyai alatt ad oltalmat, és sok mindent át-éltünk abból a gyöngédségből, hogy még a fejünk hajszálai is számon vannak tartva, de nem kaptunk olyan ígéretet, hogy az Isten gyermekének nem lehet súlyos betegsége, nem juthat gyászba, és sok-sok minden más nem következhet az életében. Azt kaptuk, hogy tudjuk, akik Isten szeretik – még a rossz is –, minden összemunkál arra a jóra, amit Ő ki akar hozni az életükből.

De hát akkor milyen reménységről van szó? Arról, amit így olvasunk Péter apostol első levelében: „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjászülte minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre” (1Péter 1,3). Ez az, amiről az apostol beszél: élő reménységre!

De hát honnan lehet ilyen reménységet venni? Egyedül a mennyei Forrásból. Egyedül Isten országában van ilyen forrás, amiből élő reménység születik. Sehonnán máshonnan nem juthatunk hozzá. Ezért is írja az apostol: *miután* megigazultunk hit által, *miután* szabad utat kaptunk hitben ahhoz a kegyelemhez, amiben vagyunk... Arról beszél, hogy Isten országából érkezik Valaki, mert ebben az országban van a Forrás.

Tudjuk mindnyájan – ezt csak mintegy ujjgyakorlatot zongorázzuk végig rövid két percben –, Isten az Ő országába te-

remtette az embert. Az Édenkertben ez az ország *úrságot* jelentett: Isten volt az Úr. Nem basáskodott az ember fölött, hanem védte, óvta, irányította, szereteturalma alatt tartotta, és mindazzal élhetett az ember, ami a mennyei Forrásból átáradt rá. És mi történt? Ezt is tudjuk. Az ember kilépett Isten országából. Hatalmas dörrenéssel becsapta maga mögött az ajtót. Mindnyájan úgy érkezünk erre a világra, hogy kívül vagyunk Isten országán.

De a nagy örömhír – és ez az, ami összetart bennünket, ez az, amiért jó, hogy áll a pomázi templom is, ez az, amiért gyülekezet van ezen a helyen –, hogy Isten megkönyörült rajtunk, elveszetteken. Mi nem tudnánk kinyitni Isten országa ajtaját. Ideküldte Jézust, hozta magával ezt az országot, az elvesztett országot.

Emlékezzetek csak: Jézus első mondata: „*Betelt az idő, és elköze-
lített az Isten országa*” – idejött –, „*térjetez meg!*” – térjetez vissza! (Márk 1,15) Ez azt jelenti, hogy vissza az Isten országába, és higgyetek az evangéliumban! És amikor a kereszten elhangzott a győzelmi kiáltás, hogy „*Elvégez-*

tetett!”, akkor Jézus tulajdonképpen szélesre tárta az Isten országa kapuját. Ennek a nagy hírét visszük mindenfelé. Nem azt mondjuk, hogy majd mi adunk nektek, testvérek, hitet, reményt, szeretetet. Szó sincs róla! Hanem azt, hogy ebben az országban meg lehet nyerni, hogy Jézus keresztnél letehetjük a bűnbatyunkat, és nyitva az ajtó, hogy belépünk abba az országba, ahol Isten az Úr. Hogy visszaadjuk az uralmat az életünk fölött. Testvérem, hadd legyen egy kérdés itt 2022 Nagyszombat estén: Ki uralkodik a te életeden? Valóban szabad kezted a kezét Istennek? Visszaadtad magad?

Pál a damaszkuszi úton rátalált az ajtóra. Jézus az ajtó! Vagyis az Ajtó talált őrá! De akárhogy vesszük, odaküldte Anániást is,

Ha kicsik vagyunk ... gyógyulás lesz az ő szárnyai alatt ... (Mal. 4:2.)

Rettenetes dolog, amikor valakit megvizsgálják, és összenéznek az orvosok. A hozzátartozóknak ez jel. Nincs remény.

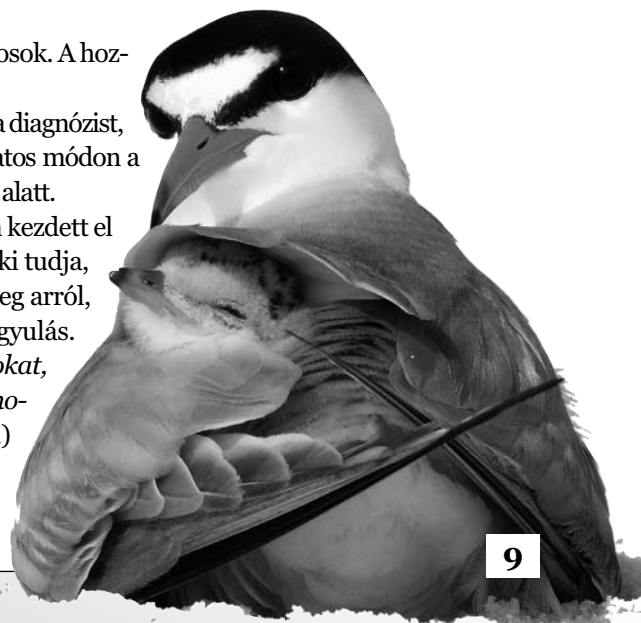
Jézus nem így csinál. Nem azért vizsgál meg, leplez le, hogy kimondja a diagnózist, és pont. Tudtukra adja, mi az igazság, de ha én ezt elfogadom, csodálatos módon a szárnyát is meglátom. Megmutatja, hogy hol van a gyógyulás: az Ő szárnyai alatt.

Az ember nyomorúsága az, hogy otthagya az Ő szárnyait, és a sajátján kezdett el röpködni. Hát szépen röpdös, már a Holdig is el tudunk repülni, és még ki tudja, meddig. Nem is volna ebben veszély, ha közben nem feledkezett volna meg arról, hogy Isten szárnyai alatt röpküljön. Mert arra van betanítva, ott a gyógyulás.

„*Jeruzsálem, Jeruzsálem, aki megöli a prófétákat, és megkövezed azokat, akik hozzád küldettek! Hányszor akartam összegyűjteni gyermekeidet, ahogyan a kotlós szárnya alá gyűjti a csibéit, de ti nem akartátok!*” (Mt. 23:37.)

Szárnyai alá csak akkor férünk be, ha kicsik vagyunk. A nagyok nem férnek be – meg kell alázkodnunk, hogy gyógyulást nyerjünk a szárnyai alatt.

Visky Ferenc

Áldás, békesség!

hogy lelkigondozza, segítse ezt a nagytudású teológust, aki betéve tudta az Ószövetséget, és várta a Messiást. De vak volt. Föl volt háborodva a többi zsidóval együtt – ezt tartotta a legnagyobb adunak arra nézve, hogy Jézus nem Isten Fia volt –, hogy a mi Megváltónkat, Messiásunkat egy szemétdombon kivégezhetnék volna. Ki az az örült, aki ilyeneket mond!? Emberileg megérthetjük. Emberileg megérthetjük a görögöket, az athénieket is, amikor Pál apostol Jézusról és a feltámadásról beszélt nekik, és azt mondta, hogy Isten ideadta a Fiát értünk, a mi bűneinkért, azt mondták az athé-
niek, hogy keverjétek le már innen

az Aeropágozsról! Hát hogy képzeled? Bolondnak tart ez bennünket? Hol olvastunk mi arról, testvéreim, bárhol az ókori irodalomban, vagy láttuk volna az istenek panteonjában, hogy Isten az Ő Fiát odaadja értünk? Hát végigvág rajtunk bikacsökökkel! Ezzel akar megérinteni bennünket? Bolondnak néz? Értitek? A zsidóknak botránkozás, a görögöknek bolondság. Ne csodálkozzunk azon, hogy nem magától értetődő valakinek!

Mennyien harcolnak azzal, hogy mit kell nekem tennem a bűneimmel! Miért? Ember! Az Isten Fiát szétverték érte! Keresztre szögezték! Neked egy mondatot kell csak kimondanod szívből: Bocsásd meg, Uram, a vétkeimet! És ez nehéz? Értitek? Mit magyaráz a bűneimről!? – Miközben nincs más megoldásunk.

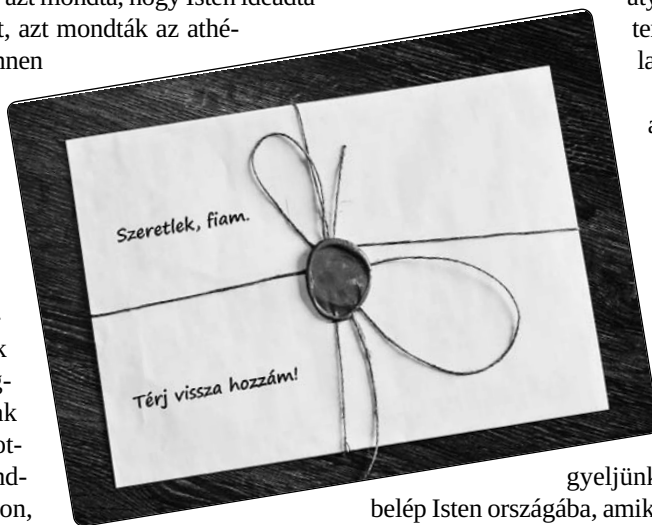
Egyik evangelizációs este – már nem tudom, hol jártam –, az alkalom végén a kijáratnál egy férfi rám kacsintott, és azt

mondta: Hát azért, lelkész úr, vallja be, hogy maga is bűnös egy kicsit! Mondtam neki: Egy kicsit? Hát tetőtől talpig stiches vagyok! Így születtem! Ismerem a Bibliát. Abban ott van, hogy „*nincs egy igaz se*” – és sorolja, sorolja, sorolja. A bűn nem egy-egy nagy, kiemelkedő gonosztett, hanem alapjaiban egy állapot. Ebben az állapotban születünk. Ezt nagyon komolyan kellene vennünk! Ahogy magyarnak születél, testvérem, ugyanúgy igaz, hogy ezt az állapotot örökölted atyáidtól – én is –, és átörököltetem a gyermekeimre. Ebből az állapotból kezel az Úr bennünket.

Még volt egy kis időnk ott, amikor már elmentek a többiek beszélgetni, és azt mondtam a férfinak: De én nemcsak azt tudom, hogy totálkáros vagyok önmagamban, hanem azt is, hogy Valaki eljött erre a világra, hogy kezelje ezt a lehetetlen állapotot. És ez a Valaki: Jézus!

Nagyon döntő, amit most mondok, nagyon figyeljünk, testvéreim! Amikor valaki

belép Isten országába, amikor valaki visszatér Isten uralma alá, leteresi a bűneit, és átadja magát Neki, akkor nem egy „csodalény” lesz belőle. Nem úgy történik változás, hogy én most már angyal lettem. Várnák az emberek, de azt mondják: Már megint veszekedtél? Hát már megint? Persze, hogy nem jó, ha veszekszem, de én önmagamban ugyanaz maradtam. A nagy változás az, hogy az Isten rákapcsolt engem a mennyi áramkörre. Úgy, mint ahogy te bedugod a dugót a konnektorba, és kigyullad a lámpa, vagy melegíteni kezd a hősugárzó. Ha azt kihúrod, az a hősugárzó, az a lámpa ugyanaz marad. Itt az óriási nagy kincs, testvéreim, amit nem ismer a világ.

Végh Tamás lelkipásztor

Hát honnan ismerné!? Neki ott vannak az emberi energiaforrások, meg a különböző technikák. Ki-ki próbálja fölgerjeszteni magát, és észre sem veszi, milyen erők vannak egy-egy meditáció és egyéb praktikák mögött. Ennek a világnak ennyi a lehetősége. De azt mondja nekünk Pál és írja a rómaiaknak, hogy megigazultunk hit által. Igazán tett az Isten, mert Jézus elszenvedte az én bűneim büntetését, és így tekint rám. És békességünk van a mi Istenünkkel, a mi Urunk Jézus Krisztussal. Szabad utat kaptunk ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk. Kaptunk egy kiváltképpen való utat. Egy olyat, amit nem mi szereztünk magunknak. Nélküle nem is lenne, de Isten gondoskodott arról, hogy legyen, és arról is, hogy mi tudjunk róla. Arról is, hogy elmondhassam ezt nektek is. Ugyanaz az egyszerű, csetlő-botló, bűnös ember maradtam önmagamban. De az áramkörre kapcsolva egyszer csak én is

észreveszem, mások is: itt változás történt. Így értsük, testvéreim! Eljött Valaki, hogy kezeljen.

Értjük most már, hogy miért mondta Jézus a szőlőtő-szőlővessző példázatát. Azt mondta, hogy aki nem marad énbennem, az a semmit cselekszi. Vagyis amit cselekszik, az ebben

az összefüggésben: „Maradjatok énbennem, én tibennetek” – az semmi. „Aki énbennem marad”, a vérkeringésben: az terem sok gyümölcsöt.

Most, ezekben a nehezebb időkben – járvány, háború, minden – azért próba alatt voltam én is. Kisunokáinkkal – négyéves kis Duracell-fiú – két napot még elbírnak a nagymamájával együtt. Kéthetente két napra Pilisszántóról áthozták Fótra, ahol lakunk, és a szülei otthagyták velünk. Aztán már csak egy hónap lett ebből. Mert mi történt? Az óvodából hozta haza a vírusokat. És mi három találkozás után háromszor egy hónapig a padlón voltunk utána. A harmadik után én úgy elvesztettem minden kedvemet...! Semmihez nem volt kedvem. Még meccset nézni, rejtvényt fejteni, olvasni sem. Semmihez. De ez még hagyján! Azt éreztem, hogy elvesztettem a hitem, a reménységem, az üdvbizonyosságomat. Azt mondtam: Uram, hát ne már! Az egész életem erről szólt gyerekkorom óta! Megragadtál engem, és vittél sok küzdelem között! De ilyet így még nem éltem át soha! S kiáltottam. Nagyon nehéz volt. Most, amikor már kopnak a fények? Azért akik idősebbek vagyunk, mi tudjuk, hogy Is-

tennek ez egy kegyelmes munkája: kioldoz ebből a világból, hogy aztán könnyebben hagyjuk itt. Na, de hát ne a reménységemből, hát ne a töltésből! És visszakaptam, testvéreim!

Valamit nagyon megtanított az Isten. Tudjátok, mit? Azt magyarázta el nekem, hogy: Gyermekem! Nehogy azt hidd, hogy te fogod az én kezemet! Tudom, beletted az enyémbe. De jegyezd meg, hogy én fogom a tiédet! És te célba fogsz érn! Mert az én juhaim hallják az én szót. Ismernek engem, követnek, és én örök életet adok nekik, és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből. No, látjátok, ez a bizonyosság! Akkor is, ha te nem érzed, akkor is, mikor nagyon mélyen vagy, ahogy én. De ehhez nekünk töltekezni kell, hogy ez bennünk újratöltött ajándék legyen.

Emlékeztetek, amikor egy evangélizációs héten vagy egy csendeshéten vagy egy gyülekezeti hétvégén békességet kaptatok! Emlékszem, teológus koromban fiú-hétre mentünk az egyik gyülekezettel. Amikor hazafelé jöttünk, úgy éreztük magunkat, hogyha a lábunkra lépnek is, teljes békesség van bennünk. Gyerekeim, ahogy nőttek, egyszer hallottam, hogy egymás közt beszélnek: Te, Apu csendeshétre megy, most normálisabb lesz egy hétig. Ezt úgy értették, hogy utána normálisabb lesz néhány hétig. Ez azt mutatta meg, hogy ez a töltekezés nem tart életfogytig. Arra gondoltak, hogy megjövök a csendeshétről – ezt már megtapasztalták –, és nem fogok rohanni megváltani az egész világot, hanem fölveszem a kopott kordbársony farmereget, birkózok velük, odaülök közéjük, megy a Nils Holgersson, együtt nézzük, és átéljük, hogy Apu normálisabb, mert kezelésen volt. Testvéreim, értitek, hogy utántöltésen vagyunk? Sokan megtapasztaltuk, ugye, és megtapasztaljuk. Ez mutatja, hogy nem bennem van a forrás, hanem a hit, remény, szeretet utántöltését végzi bennem Isten újra és újra.

Hiszem, hogy ma este Isten itt is gyűjtött egy szikrát. Be is fejezem azzal a mondattal, amivel a fölolvastott ígénk befejeződik: „Isten azonban abban mutatta meg rajtunk a szeretetét, hogy Krisztus már akkor meghalt értünk, amikor bűnösök voltunk”. Dicsőség Neki érte! Ámen.

(Elhangzott 2022. április 16-án, Nagyszombaton, a pomázi református templomban)

Áldás, békesség!

Hit mellett tudomány Találkozás Hollós Zitával, Dötsch Jörg-gel és Áronnal

Most, amikor már nem kötelező maszkot viselni az istentiszteleten, ismét találkoztam a templomban egy középkorú házaspárral. Elöttem ültek a sorban, köztük egy kisfiú. Hollós Zita és Dötsch Jörg, a kisfiú pedig gyermekük, Áron. Megismertem őket, hiszen csaknem két hónappal ezelőtt már találkoztam velük a Gesztenyés utcai otthonukban.

A lakás szolid eleganciával berendezve, az ingatlan része egy nagy kert is, ahol különösen Jörg szeret a növényekkel bibelődni. A házaspár 2017-ben költözött Pomázra, ahogy mondják, kifejezetten a Pilis miatt. Ez azonban még kevés lett volna, fontos számukra az iskola és a gyülekezet is. Ezért döntésük előtt feltérképezték a lehetőségeket, elmentek a Sas-hegyi Általános Iskolába, és beültek a templomba is meghallgatni a prédikációt. A dolog egyértelművé vált: Pomáz mellett döntöttek.

Ekkor már több mint tíz éve voltak házасok. Az olvasó bizonyára kitalálta, Jörg német, ott is ismerkedtek meg, igen, Németországban, ahol Zita ösztöndíjas volt. A heidelbergi egyetemen találkoztak 2002-ben, a következő évben jegyezték el egymást, két évre rá pedig összeházasodtak. Fiúk, Áron 2009-ben született.

Zita református családba született, ahol nagy tiszteletben tartják a hagyományokat. Elsősorban nagymamája bízta erre. Hogyne, hiszen anyai ágon Zita szépapja református püspök volt, *Zsarnói Zsarnay Lajos*, aki hat éven keresztül állt a Tiszáninneni Református Egyházkerület élén. A majdani püspök 1829 és 1831 között Göttingenben volt ösztöndíjas, majd hazajöve, tudományos munkát végzett, egyebek között ő készítette el az első görög-magyar szótárt. És milyen érdekes!

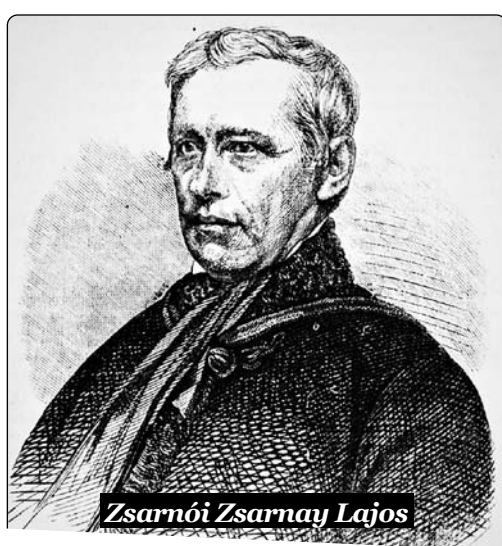
Öt nemzetéssel később Zita is Németországban volt ösztöndíjas, ott is doktorált és ugyancsak szótárakat ír. Ám azt, hogy ezzel szépapja nyomdokaiba lépett, csak később tudta meg...

Az egyértelmű volt Zita számára, hogy közös életüket inkább Magyarországon képzelel el, s Jörg ezt elfogadta. Sőt, az életüket is Magyarországon kötötték össze, Balatonalmádiban, ahol Zita családjának nyaralója volt. Lelki otthonuknak sokáig a balatonalmádi gyülekezetet tekintették, mert Zita régóta oda járt templomba. A házasságukra 2005-ben *Steinbach József* lelkipásztor adta az áldását, s ő keresztelte fiúkat is.

Jörg ekkor még nem tudott magyarul, azt a Balassi Intézetben tanulta, s esténként egy szigorú tanártól, Zitától, aki különórát adott neki.

- Nagyon jó nyelvérzéke van! – néz Zita a férjére. – Jobb, mint nekem. Pedig én vagyok a nyelvész.

A szerénység mondatja ezt Zitával, vagy valóban így van, azt nem tudom ellenőrizni, de az biztos, hogy Jörg magyarja kiváló. Amúgy ő evangélikus családba született a Rajna mentén. Egy katolikus tanítórend kolostorába járt középiskolába, s ott is érettségizett. Az egyetemen, Heidelbergben történelem és német szakra járt, abból is diplomázott. Nem mulasztja el, hogy megemlékezék az egyik professzoráról, a magyar *Alföldi Gézáról*, az ókor kiváló ismerőjéről.

Amikor Magyarországra költözött, váltania kellett. Egy ideig Szegeden dolgozott lektorként, ezzel egyidőben elvégzett egy posztgraduális mesterképzést az Andrássy Gyula Budapesti Német Nyelvű Egyetemen (AUB), majd Budapesten az autópárhuzban egy minőségi szolgáltató cégnél kezdett dolgozni. Kellott a pénz, jól is keresett, meg is becsülték, érzelme is volt hozzá, mégis érezte, hogy ez nem az ő világa. Nem, mert a versenyszféra nem kíméli a családot. Volt, amikor a nyaralását megszakítva rendelték vissza. 2009-ben visszahívták, immár tanítani, az AUB-ra. Versenyelméletből doktorált Bayreuthban, s ma már docensként tanít nemzetközi gazdálkodást, gazdaságpolitikát. Nem csak az AUB-on, de immár óraadóként a Műegyetemen is.

Zita is egyetemen tanít, a Károlin, német nyelvészetet, és szakfelelőse a nemzetközi lexikográfiai mesterképzésnek. Sajnos viszonylag kevés a diák, panasolja, az angol mindent visz. S aki a németet választja, nem mindig olyan motivált, mint amennyire várná.

És hogy honnan érkeztek Pomázra? Mint annyian, ők is Budapestről, ahol a Hegyvidéki gyülekezetbe jártak. Zita Budapesten is született, és a Szabadság téri gyülekezetben konfirmált, akkoriban a lelkész *Hegedűs Lóránt* volt, a beosztott lelkésze pedig *Balla Péter*, később pedig *Illés Dávid*.

Körülnézünk még a lakásban, leginkább a könyvtárszobában. Falnyi kötet, többnyire tudományos munkák, nem egy teológiai munka, filozófiai értekezések, amit Jörg különösen szívesen forgat.

Közben érkezik Áron is, aki a Kevély táncegyüttes tagja. Igen, emlékszem, a szüreti mulatságon ő szólózott a Művelődési Házban. A zenéhez való kötődését is a szüleitől örökölte. Jörg egykor brácsázott, Zita az opera és a jazz szerelmese, zongorázott, de aztán más irányt vett az élete.

Lassan búcsúszom. Áron rajzol valamit – Anya nem láthatja egyelőre, talán meglepetés számára – ideje magára hagynom a családot, esti rutinjukban – hogy aztán két hónap múltán találkozom velük, s eszembe jusson, igen, ideje megírnom találkozásunk történetét.

Hardi Péter

Elveszíthető-e az üdvösség? – Két álláspont –

„Ezért, **szent testvéreim, mennyei elhívás részesei, figyeljete**k hitvallásunk apostolára és főpapjára, Jézusra, ²aki hű az ő megbízójához, ahogyan Mózes is hű volt az ő egész házában. ³Ő ugyanis Mózesnél nagyobb dicsőségre volt méltó, mint ahogyan a háznál nagyobb méltósága van a ház építőjének. ⁴Mert minden háznak van építője, aki pedig mindent felépített, Isten az. ⁵Mózes is hű volt ugyan az ő egész házában mint szolga, bizonyosságául annak, amit hirdetnie kellett, ⁶Krisztus azonban mint Fiú hű a maga házához. **Az ő háza mi vagyunk, ha a bizalmat és a reménység dicselkedését mindvégig szilárdan megtartjuk.**

⁷Ezért, amint a Szentlélek mondja: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ⁸ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor, a kísértés napján a pusztában, ⁹ahol megkísértettek engem őseitek, próbára tették, bár látták tetteimet negyven éven át. ¹⁰Ezért megharagudtam erre a nemzedékre, és ezt mondtam: Tévelygő szíví ez a nép, mert nem ismeri az én utaimat. ¹¹Meg is esküdtem haragomban, hogy nem mennek be az én nyugalom helyére.”

¹²**Vigyázzatok, testvéreim, senki ne szakadjon el közületek az élő Istentől hitetlen és gonosz szívvel.** ¹³Sőt buzdítsátok egymást minden egyes napon, amíg tart a ma, hogy a bűn csábítása közületek senkit meg ne keményítsen. ¹⁴**Mert részeiseivé lettünk Krisztusnak, ha azt a bizalmat, amely kezdetben élt bennünk, mindvégig szilárdan megtartjuk.**

¹⁵Mert amikor ezt mondja az Írás: „Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket, mint az elkeseredéskor”, ¹⁶azt kérdezzük: **kik keseredtek el, amikor ezt hallották? Nemde mindazok, akik Mózes vezetésével kijöttek Egyiptomból?** ¹⁷És kikre haragudott Isten negyven éven át? Nem azokra, akik vétektek, akiknek a teste elhullott a pusztában? ¹⁸És kiknek esküdött meg, hogy nem mennek be nyugalma helyére, ha nem azoknak, akik engedetlenekké váltak? ¹⁹Látjuk is, hogy **nem mehettek be hitelenségük miatt.**” (Zsid 3)

Bolyki Lászlótól hallottam a napokban egy tanítást azzal kapcsolatban, hogy elveszíthető-e az üdvösség, a kegyelem. Hosszú ideje foglalkoztat ez a kérdés. Pro és kontra találunk igéket a Bibliában, amik alapján magyarázhatjuk, hogy miért igen vagy miért nem. A református álláspont szerint az eleve elrendelés miatt nem veszhető el. Én a karizmatikus-baptista irányvonalat képviselem, (szintén) az ige alapján, azt gondolom, elveszthető.

Nyilván nem amiatt veszik el az üdvösség, mert nem vagyok elég tökéletes, vagy mert tudtomon kívül elvesztem, ellopja tőlem valaki, az ördög. De szabad akaratomból választhatom a bűnt – a bűn és Isten viszont már nem fér meg egy helyen.

Vívódásaimban, hogy hogy is van ez, a fenti igék jutottak eszembe. Szeretném megosztani veletek azokat a gondolatokat, amiket kaptam, olvasásuk közben. Nem mondom, hogy teljesen átlátom mindezt, de a jelenlegi ismeretem alapján így értettem meg.

Az Úr kihozta Egyiptomból a zsidókat. Még ezelőtt minden héber ajtófélfáján rajta volt a páska bárány vére. Mindegyiken! Nem olvastuk, hogy egy zsidó elsőszülött is meghalt volna. Isten kegyelmezett nekik, a vér jogán. Aztán kivette őket Egyiptomból. Mindegyiket! Nem írja az ige, hogy egy is ott maradt volna. De még a Vörös-tengert sem érték el, mikor háborogni kezdtek amiatt, hogy a pusztába hozta őket Mózes meghalni.

A víz megnyílt előttük, száraz lábbal keltek át, míg a fáraó lovai és lovasai odavesztek mind. Mégis, a pusztában való vándorlás alatt hitetlenné, keménnyé, keserűvé vált a szívük. Emiatt nem mehettek be az Ígélet földjére. Pedig az Úr megígérte nekik azt a földet. Akkor hazudott?

Kik nem mehettek be Kánaánba? Azok, akiknek az ajtóin Egyiptomban ott volt a bárány vére. Azok, akiket az Úr kihozott a szolgaság földjéről. (Abból is gondolom, hogy hívőket figyelmeztet itt az ige, mert úgy szólítja meg őket, mint szent atyafiakat („szent testvéreit” – a szerk.), az elhívás részeseit.)

Mi is Egyiptomban éltünk. Rabszolgái voltunk a bűneinknek. Aztán az Úr kivezetett minket onnan, és a megöletett Bárány vérével bevonta a szíveink ajtófélfáit. Ígéreteket adott: egyéniéket, közösségeket. De ezek csak akkor és csak addig állnak, élnek, ha mi Vele járunk, amíg Vele tartunk. Minden nap választanunk kell a keskeny és a széles út között.

Arról is ír itt az ige, hogy akkor jutunk be a nyugalom helyére, ha a bizodalmat, a reményt és a hitet mindvégig megtartjuk, ha nem szakadunk el az élő Istentől. Akkor ezek szerint el lehet veszíteni menet közben ezeket?! És ki tud elszakadni Tőle? Aki már egyszer találkozott Vele.

Alapjában véve mind a harag alatt születünk, vagyunk. Az újjászületés az első találkozásunk Vele, a kapcsolat, a közösség kezdete. Aki tehát elszakad, elszakítja magát Tőle. Önmaga. Nem az ördög, nem az Isten: önmaga hagyja ott Őt. Ahogy a tanítványok közül is sokan elmentek és otthagyták az Urat, mikor Péter maradt a neki adott kijelentés miatt.

Miért történik ez? Megkeményedik a szív, és ha Isten szól, nem engedelmeskedik, nem engedi magát feddeni, formálni. Nem akar megtérni. Nagy figyelmeztetés ez, de nagy biztatás is. Éberen kell vigyáznunk arra a fehér ruhára, amit az Úr Jézustól kaptunk. **De nem lehetetlen megőrizni, ha törekszünk a megszentelődésre, a megtérésre.**

Hívó életem kezdetén, sokszor féltem attól, hogy nem tudom megfutni az előttem álló pályát, és elvesztem a hitem. Mivel nagyon ingatag is volt ez a hit, ez egyáltalán nem látszott lehetetlennek előttem. Sokat vívódtam magamban emiatt.

Jó az Úr, az igéje valóban kőszikla. Nem akarja, hogy tudatlanok, tanulatlanok legyünk. Nem akarja, hogy féljünk. Nem rejti el előttünk az utat, az igazságot. Ha szívünkben keressük azt, kijelenti számunkra.

Azt gondolom, hogy elveszithető a kegyelem. De nem annak, aki botladozik ugyan, küzd a gyengeségeivel, mégis törekszik Isten felé. **Az ilyen embert az Úr előreviszi, megerősíti, felépíti, megszenteli és az Úr Jézus vérén át tekint rá, mint gyermekére.** A kapcsolata az Atyával erősödni fog, a szíve lágyulni és a Mester kezében formálódni. Ilyen ember akarok én is lenni!

Elveszithető viszont annak, aki könnyelműen veszi a kegyelmet, aki méricskéli, mekkora bűn fér még bele. Ennek a kalmárszelleme a táptalaján a szív megkeményedik, eltávolodik Istentől. Egyre több minden „belefér” már, mígnem a kapcsolat megszakad, és fel nő a szívben a hitetlenség, a keserűség, s végül a lázadás. Minden bűn alapja a lázadás, ami a büszkeségünkből fakad.

Nem a hitetlenség érzése a bűn alapvetően. Hiszen ezt mind érezzük, többször-kevesebbszer. A hit is Istentől van. Én nem tudom kitermelni magamból. De mindig választhatok. És ha hitetlen pillanataimban Őt választom, Ő betölt hittel.

Nincs Kánaán engedelmség nélkül. Azt tapasztalom, a hívó élet alapja az engedelmség. És ez mindig nyitott lehetőség számunkra. Nem véletlen az ítélet. Nem lutri, ami felment bennünket a saját felelősségünk és kötelességünk alól. Amikor engedelmeskedem az Úrnak, a bennem tomboló hitetlenség, keserűség vagy akár lázadás ellenére is: már azonnal bemehetek a nyugalom helyére. Itt a Földön. Ma.

Mert az engedetlenség választ el Tőle, és az engedelmség visz közel Hozzá. Ha lépek, az Ő akaratában – csak egyet is –, az érzéseimet Ő igazítja a cselekedeteimhez. De sosem a cselekedeteimet igazítja az érzéseimhez. Ez az ördög módszere. Most nincs kedvem... írni, imádkozni, igét olvasni, gyülekezetbe menni, engedelmeskedni, szolgálni (konkrétan megtenni ezt vagy azt). Sokszor ilyenkor imádkoztam, imádkoztam és újra imádkoztam, hogy Isten tegyen valamit az érzéseimmel. Általában nem történt semmi. És én csalódottan megjegyeztem, hogy nem hallgatott meg, vagy hogy nem megy ez nekem.

Az engedelmség tanulható, választható, megtapasztalható általa az Úr jelenléte és az érzelmi stabilitás. Egyik tevékeny testvérem szokta mondani, ha csinálni kell valamit, és az a reakció valakinél, hogy nincs kedve – tegye kedv nélkül! Eleinte borsódzott a hátam ettől a mondattól... De a hit is így működik! Sokszor a kézzelfogható, a látható körülmények, érzések **ellenére**.

A hűségéről sokszor beszél a Biblia. Isten egyik alapvető tulajdonsága, hogy hű.

„Igaz beszéd ez. Mert ha vele együtt meghaltunk, vele együtt fogunk élni is.

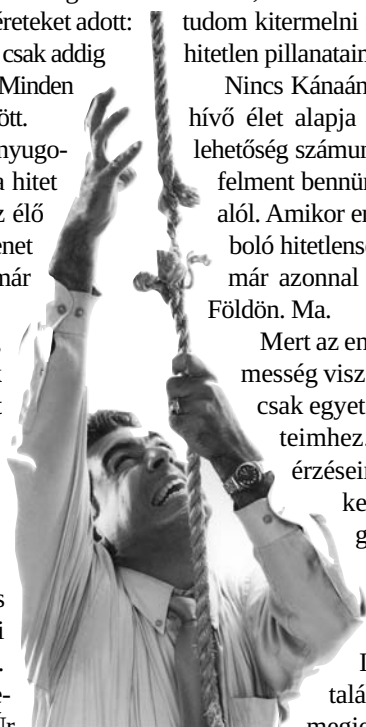
Ha tűrünk, vele együtt fogunk uralkodni is: ha megtagadjuk, ő is megtagad minket;

Ha hitetlenkedünk, ő hű marad: ő magát meg nem tagadhatja.” (2Tim 2,11-13)

A hűség nem képesség, amivel születünk, hanem készség, ami tanulható. Az Ő Lényét szemlélve elváltozunk az Ő képességére – ebben is. Ha Őt szemléljük, ha mellette döntünk. Napról napra – míg Hozzá érünk.

Bergerné Figura Éva

(Forrás: <https://magveto.blogger.hu/2018/03/30/elveszitheto-e-az-udvosseg>)

Miért fog garantáltan megdicsőülni az, aki megigazult?

A dolog logikája a következő:

1) A hit Isten ajándéka (Ef 2,8; 2Pt 1,1).

„Hiszen kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka”.

„Simon Péter, Jézus Krisztus szolgája és apostola mindazoknak, akik velünk együtt ugyanabban a drága hitben részesültek Istenünk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztus igazsága által”.

2) A hit Krisztussal köt össze (Gal 3,22).

„De az Írás mindenkit bűn alá rekesztett, hogy az ígéret a Jézus Krisztusba vetett hit alapján adassék azoknak, akik hisznek.”

3) Aki hit által Krisztusban van, megkapta bűnei büntetését és Krisztus igazságát, vagyis megigazult (Róm 3,21-24).

„²¹Most pedig törvény nélkül jelent meg Isten igazsága, amelyről bizonyosságot is tesznek a törvény és a próféták, ²²mégpedig Isten igazsága a Jézus Krisztusban való hit által minden hívőnek. Mert nincs különbség, ²³mivel mindenki vétkezett, és nélkülözi Isten dicsőségét, ²⁴Isten ingyen igazít meg az ő kegyelméből a Krisztus Jézusban lett váltság által.”

4) Ahhoz, hogy megigazult státusza megmaradjon, Krisztusban kell maradnia, mert csak őbenne számít igaznak (Gal 2,2-4).

„Kinyilatkoztatástól indítatva mentem fel, és eléjük tártam az evangéliumot, amelyet a népek között hirdetek, mégpedig külön a tekintélyesek elé, nehogy hiába fáradjak, és hogy eddigi fáradozásom se legyen hiábavaló. ³Még a velem lévő Tituszt sem kényszerítette senki arra, hogy körülmetélkedjék, noha ő görög volt, ⁴a befurakodott áltestvérek kedvéért sem, akik csak azért férkőztek be közénk, hogy kikémléljék szabadságunkat, amelyet Krisztus Jézusban kaptunk, és így szolgává tegyenek minket.”

Ha elveti Krisztust, megigazulása sincsen (Zsid 10,26-29).

„²⁶Mert ha szándékosan vétkezünk, miután megismertük az igazságot, akkor nincs többé bűneinkért való áldozat, ²⁷hanem az ítéletnek valami félelmes várása, amikor tűz lángja fogja megemészteni az ellenszegülőket. ²⁸Ha valaki elveti Mózes törvényét, az két vagy három tanú valamása alapján irgalom nélkül meghal. ²⁹Mit gondoltok: mennyivel súlyosabb büntetésre lesz méltó az, aki Isten Fiát lábbal tiporja, a szövetség vérét, amellyel megszenteltetett, közönségesnek tartja, és a kegyelem Lelkét megcsúfolja?”

5) De nem fogja elvetni Krisztust, mert aki a hitet ajándékozta neki, megadja neki azt a kegyelmet is, hogy megmaradjon a Krisztusban való hitben (Róm 5,9-11; Fil 1,6).

„⁹Ha tehát már most megigazított minket az ő vére által, még inkább meg fog menteni minket a haragtól. ¹⁰Mert ha akkor, mikor ellenségei voltunk, megbékéltettünk Istennel Fia halála által, akkor, miután megbékéltettünk, még inkább üdvözíteni fog élete által. ¹¹Sőt ezenkívül még dicsekszünk is Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által most részesültünk a megbékélésben.”

„Éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi Krisztus Jézus napjára.”

6) Ez az egész pedig azért van, mert Isten Krisztusban kiválasztott bennünket magának a világ teremtése előtt (Róm 8,28-30; Ef 1,3-14).

„²⁸Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál, azoknak, akiket örök elhatározása szerint elhívott. ²⁹Mert akiket eleve kiválasztott, azokat eleve el is rendelte, hogy hasonlóká legyenek Fia képéhez, hogy ő sok testvér között legyen elsősülött. ³⁰Akikről pedig ezt eleve elrendelte, azokat el is hívta, és akiket elhívott, azokat meg is igazította, akiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.”

„³Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával Krisztusban. ⁴Mert őbenne kiválasztott minket magának már a világ teremtése előtt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk előtte

szeretemben. ⁵Előre el is határozta, hogy fiaivá fogad minket Jézus Krisztus által, akarata és tetszése szerint, ⁶hogy magasztaljuk dicsőséges kegyelmét, amelylyel megajándékozott minket szeretett Fiában. ⁷Őbenne van – az ő vére által – a mi megváltásunk, bűneink bocsánata is; kegyelmének gazdagsága szerint, ⁸amelyet kiárasztott ránk teljes bölcsességgel és értelemmel. ⁹Mert úgy tett nekik, hogy megismertesse velünk az ő akaratának titkát, amelyet kijelentett őbenne ¹⁰az idők teljességének arról a rendjéről, hogy Krisztusban egybefoglal mindeneiket, azt is, ami a mennyben, és azt is, ami a földön van. ¹¹Őbenne lettünk örökösseiv is, mivel eleve elrendeltünk erre annak kijelentett végzése szerint, aki mindent saját akarata és elhatározása szerint cselekszik; ¹²hogy dicsőségének magasztalására legyünk, mint

akik előre reménykedünk Krisztusban. ¹³Őbenne pedig titeket is, akik hallottátok az igazság ígését, üdvösségetek evangéliumát, és hívőkké lettetek, eljegyzett pecsétjével, a megígért Szentlélekkel, ¹⁴örökségünk zálogával, hogy megváltsa tulajdon népét az ő dicsőségének magasztalására.”

Ezért aki megigazult, Isten kegyelméből garantáltan meg is fog dicsőülni.

Szabados Ádám

(Forrás: <https://divinity.szabadosadam.hu/?p=7693>)

Az 50 éve konfirmált Istenes Lászlóné Verebes Gizella köszöntője

Tisztelt Gyülekezet, kedves Konfirmandusok! Megtiszteltetés, hogy köszönthetek Benneteket ezen a szép ünnepezen.

Urunk Istenünk, köszönjük Neked, hogy az itt jelenlévő fiatalok felkészültek a konfirmációra, és kérünk Téged, hogy erősítsd meg ébredő hitüket, segítsd őket abban, hogy hűségesekek legyenek Hozzád, és örömmel szolgáljanak Téged. Legyenek Krisztus követői és református egyházunk hűséges tagjai.

Legyen életetek fő zsinórmértéke a hit, remény és a szeretet!

Most Ti álltok itt az Úrasztala körül tizennégy évesen. De ötven évvel ezelőtt meghatódva itt álltam én is konfirmandus társaimmal együtt. Nagytiszteletű Demeter József tiszteletes úrtól akkor a következő ígét kaptam konfirmációm alkalmából: „*igyekezzenek jó cselekedetekkel előljárni azok, a kik Istenben hívők lettek.*” (Titusz 3:8.) Ezt magamra nézve kötelezőnek éreztem, és be is tartom.

Kérem a mindenható Istent, hogy őrizzen meg Benneteket a maga dicsőségére, és a keresztyén Anyaszentegyház javára. Ámen. ■

50

Jubiláló konfirmáltak köszöntése

Egy életen át konfirmandus Szűcs Ferenc igehirdetése

Textus: Lukács 12:13-21.

¹³Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én testvéremnek, hogy ossza meg velem az örökséget. ¹⁴Ő pedig monda néki: Ember, ki tett engem köztetek bíróvá vagy osztóvá? ¹⁵Monda azért nékik: Meglássátok, hogy eltávoztassátok a telhetetlenséget; mert nem a vagyonnal való bővülködésben van az embernek az ő élete. ¹⁶És monda nékik egy példázatot, szólván: Egy gazdag embernek bőségesen termett a földje. ¹⁷Azért magában okoskodék, mondván: Mit cselekedjem? mert nincs hová takarnom az én termésemet. ¹⁸És monda: Ezt cselekszem: Az én csúreimet lerontom, és nagyobbakat építek; és azokba takarom minden gabonámat és az én javaimat. ¹⁹És ezt mondom az én lelkemnek: Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve; tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél! ²⁰Monda pedig néki az Isten: Bolond, ez éjjel elkérlik a te lelkedet te tőled; a miket pedig készítettél, kiéi lesznek? ²¹Így van dolga annak, a ki kincset takar magának, és nem az Istenben gazdag.

Ezen a vasárnap délutánokon Jézus Krisztusnak egy-egy hasonlatát, példázatát szoktuk vizsgálgatni, Isten üzenetét ezekben keressük. Ahogy ezt a maít elolvastam, rögtön rátok gondoltam, kedves fiúk és lányok, és azt hiszem meg fogják nekem bocsátani szüleitek – ez a gyülekezet – azt, hogy most elsősorban veletek beszélgessek erről. Természetesen ez ugyanúgy szól azoknak is, akik 20, 30, 40, vagy 50 éve konfirmáltak.

Én úgy érzem, hogy jó dolog egy életen át konfirmandusnak maradni. Az eredeti latin szó: *konfirmanden*, olyan embert jelent, akit meg kell valamiben erősíteni. Megerősítésre szorul. Jézus Krisztus csak ilyen konfirmandusokkal foglalkozik, akik egész életükön át alázatosan hordják ezt a nevet, és akik egy életen keresztül sem nőnek ki a konfirmandus állapotból. Vagyis, akik megerősítésre szorulnak. Pál

apostol is ilyen konfirmandus volt, amikor azt mondta: „*Mindenre van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít*”, konfirmál.

Nos, így szeretnénk ennek a megerősítésre szoruló gyülekezetnek valamit felcsillantani Jézus Krisztus igazságából ezen a történeten keresztül.

Egy beszélgetés-félével kezdődik az evangéliumi történet, így szabad hallgatódzni most ennél a beszélgetésnél. Egy ember odamegy Jézushoz: Mester, intézd el a testvéremmel, hogy ossza meg velem a vagyont! Hogy nekem legyen igazam! – Ezt is gondolhatta volna ez az ember, és Jézus úgy tesz igazságot, hogy elmondja az Ő igazságát ebben a példázatban.

Egy gazdag emberről beszél Jézus, akinek mindene megvolt, sőt azon kellett törnie a fejét, hova tegyem a kincseim?

Tudom, hogyha bele lehetne látni a fejetekbe és a szívetekbe, ott ilyenféle gondolatokat lehetne találni: Ha egyszer nekem is autóm lesz! Ha egyszer valami nagy szerencse érne, akkor boldog lennék! Nem csak ti vagytok ezzel így, hanem a legtöbb ember. Istenem, de jó volna, ha én is úgy tudnék élni, mint az a másik!

Aki beteges, gyöngébb termetű köztetek, az azt mondja: Istenem, ha egyszer én is olyan erős lehetnék! Aki rosszul tanul: Ha én is olyan könnyen megérteném a matematikát! Aki nem olyan szép, az azt mondja: Istenem, ha én is olyan szép lennék! Ugye, mindnyájan ismeritek József Attila versét: „De szeretnék gazdag lenni, Egyszer libasültet enni...”.

Nem ismertek rá magatokban arra az emberre, aki így megy Jézushoz: Mester, ha nekem is annyi lenne, mint a testvéremnek – én is boldog lennék? Nem gondoltatok-e arra, hogy Isten olyan, mint a mesebeli terülj asztalkám, alighogy kimondtam valamit, máris megvan?

De nézzétek, mit mondd Jézus ennek az embernek: Ember, hát ezért jöttem én a földre? Tegyük fel, hogy egyszer minden vágyad teljesülne, mindenben bővelkednél. Egyszerre minden vágyad valósággá lenne. Csakugyan akkor lennél boldog?

Ez a példázatbeli ember mindent megkapott az élettől, a bőséget, a rangot, a kényelmet, csak éppen Istene nem volt. Jézus azt mondja rá: bolond. A Biblia nyelvén nem azt jelenti ez a szó, amit ma. Nem azt jelenti: ez az ember megőrült, hanem azt, hogy Isten nélkül élt. Talán ismeritek vagy majd meg fogjátok ismerni a 14. Zsoltárt – olvassátok otthon végig! „*A bolond azt mondja az ő szívében: Nincs Isten*”, ezért nagy gonoszságban él.

A példázatbeli ember is élt. Evett, ivott, tervezett, csak Isten nélkül. Megkapott mindent ebben az életben, csak Istent nem ismerte meg sohasem. És ezért volt végtelenül szegény. Szegény, bolond gazdag.

Hadd kérdezzem meg, ti miért szeretnétek konfirmandusok lenni? Nem lesztek gazdagabbak tőle. Ma már különösebb előnyt nem jelent. Csak azért, mert a szüleitek mondták, vagy mert ezzel lesztek nagyfiúk és nagylányok? Vagy... vagy, itt van egy másik lehetőség is: mert nem szeretnétek úgy élni, mint az a valaki, az a szegény, sajnálatra méltó ember, akinek pénze, sikere, szép lakása, mindene megvolt, csak éppen Istene nem?

Szűcs Ferenc

Az a mi szívünk vágya, s azért olyan fontos nekünk most itt, ezen az istentiszteleten is, hogy ti ezzel a kereső, Istent kereső vágygal jöttök el az órákra. Ha így jöttök, akkor ez az óra nem egy újabb teher lesz a számotokra, egy újabb tanóra, amin jobb minél előbb túl leni.

És utoljára még hadd mondjam el, hogy miért is szerencsétlen az az ember, aki nem tud Istenről.

1. Nézzetek rá! Egy becsapott ember. Egy életen át hazudott önmagának. Szótte az álmait, de egyszer – sajnos későn – rádőbbsent, hogy elrontott mindent. Ez az ember soha nem nézett szembe az élettel. Biztos sokszor felvetődött benne a gondolat, miért is él? – de aztán elkergette: Ne törd a fejed ilyesmin! Mít érdekel ez téged? Korai ez még! Egyél, igyál, örülj! Csinálj mindentől viccet – a szent dolgokból is!

Testvéreim, én úgy látom, hogy a Sátán annak örül, ha valaki nevétségessé teszi, komolytalanná teszi azt, ami szent. Annál siralmasabb a kijózanodás. Tudjátok azt, hogy ilyen becsapott emberek milliói élnek a világban? Akik mindig elaltatták magukban az Isten-keresés vágyát. Keresték a boldogságukat pénzben, szerelemben, sikerekben, s egyszer, amikor ráment az életük, akkor értették meg, hogy becsapták önmagukat, mert Isten nélkül keresték. Azt szokták mondani, hogy a nagy tékozló életet veszít.

2. Nézzetek rá! Ez a becsapott ember azért is becsapott, mert nagyon keveset lát az életből. Azt hiszi, hogy csak ennyi, amennyit

nyit ő lát. Azt mondják, a jéghegynek csak az 1/7-e látszik, a többit víz fedi. Így van ez az élettel is. Úgy kell hát jönnötök a templomba, a konfirmációi órára, mint a bűvároknak. Hisz mélységeket, titkokat kell felfedeznünk, az élet nagy titkait. Sokan látták közületek a *Csend világa* című filmet. A békaember óriási akaraterővel és ügyességgel megy le a mélyre, és ott órákig figyel, hogy ellessen valamit a tengerfenék életéből. Nos, gyermekeim: az Isten világa is a csend világa. Aki csak a felszínen úszkál, az nem sokat ért meg belőle. Megmártózik talán néhány bibliai igazságban, de vizes nem lesz tőle, ahogy mondani szokták. Él úgy, ahogy eddig.

Nekünk az a reménységünk, hogy ti olyan keresztyének lesztek, akik mindig mélyebbre mennek az Isten titkainak keresésében. Akik ebben az életben elnyernek valamit abból, ami örökkévaló. Bűnök és bukácsolások közt valamit abból, ami szent és tiszta.

Én biznyságot tehetek, hogy egyfajta életet tartok értelmesnek, jónak és kívánatosnak: azt, amikor az ember Istennel jár. Vele tervezi meg az életét, Vele vállalja el a sorsát, és Benne gazdagodik.

Pál igéje: „*hogy megérthessétek mi a szélessége, hosszúsága, mélysége és magassága az Isten jó voltának*”. Hogy elcsodálkozhassunk, milyen nagyszerű dolog embernek lenni. Nem is tudtam, hogy az Isten is emberré lett!

Nos, titkokat felfedezni indultok. Vegyétek fel a „bűváruhat”, hogy – a bibliából idézem – „*Meglássátok, mi módon, okosan jártatok, nem, mint bolondok, hanem mint bölcsék!*” (Ef. 5:1.)

(Elhangzott 1965. november 21-én délután a főtí református gyülekezetben, konfirmandusok és szülei részvételével tartott alkalmon) ■

KONFIRMÁCIÓ ANNO

1972

Konfirmációi csoportkép az 1972. május 14-i konfirmáció alkalmával. Demeter József mögött Sárközi Elek főgondnok látható.

Áldás, békesség!

KONFIRMÁCIÓI VIZSGA - 2022. május 28.

2022. május-június

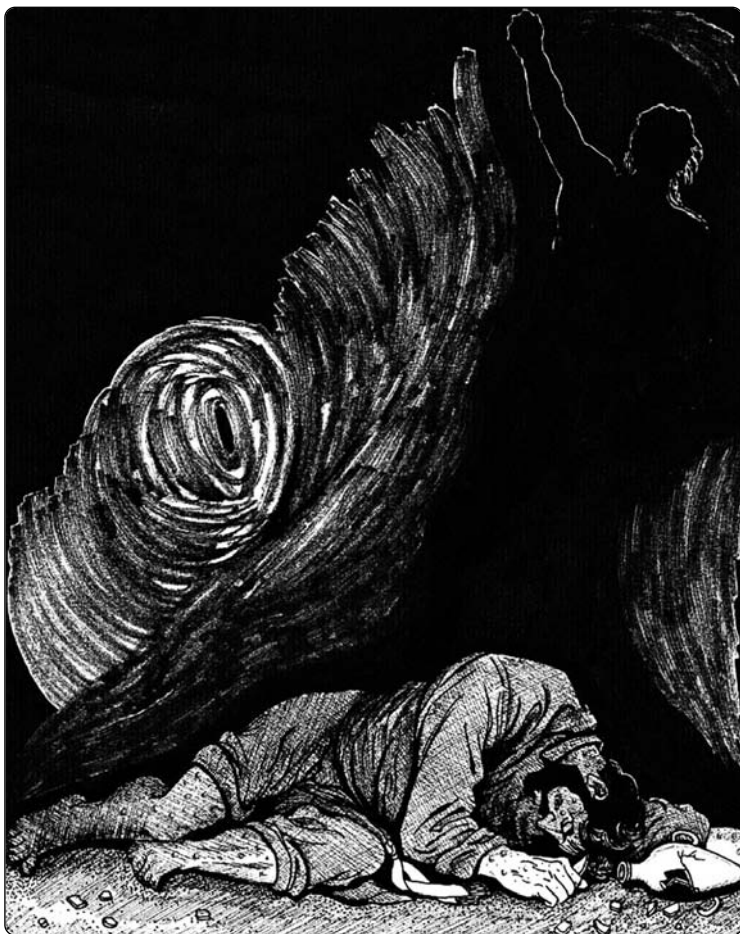
KONFIRMÁCIÓI FOGADALOMTÉTEL - 2022. május 28.

Nagy ereje van a bizonyágtételeknek. Gyülekezetünkben is tapasztalható, hogy megkülönböztetett figyelemmel hallgatjuk azt a testvérünket, aki kiáll az Úrasztala mellé és személyes életútján keresztül tesz bizonyágot Jézus Krisztus szabadításáról.

A közelmúltban azt a feladatot kaptam, hogy Jób könyvéről beszéljek szenvedélybeteg embereknek, akik láthatóan fáradtan, sőt kissé unottan ültek székeikben. Egyikük megjegyezte, hogy inkább egy bizonyágtételt hallgatna meg, mint egy újabb igemagyarázatot. Így született meg Jób bizonyágtétele – Jób könyve alapján.

Sziasztok, Jób vagyok. Messziről érkeztem, Úc földjéről származom. Becsületesnek, istenfélőnek neveltek, Isten valósága sohasem volt kérdés számomra. Rengeteg áldást kaptam életemben. Először is a családomat. Feleséggel tíz gyermeket kaptunk az Úrtól: hét fiút és három leányt, akik szép felnőtté cseperedtek és igazán jó testvérek lettek. Rendszeresen látogatták egymást és bennünket, szüleiket is. Egyebekben is sokat bízott rám Isten: hatalmas gazdaságot, birtokot legelőkkal, jószágokkal, szolgálókkal. Hogy a nagyságrendet el tudjátok képzelni, elég ha annyit mondok: 7000 juhom, 3000 tevéim, 500 igavonó ökröm és ugyanennyi számaram volt. Sok barátom és tisztelőm akadt, akik igazán becsültek engem és felnéztek rám. Nagyon hálás voltam mindezért Istennek, így a rendszeres áldozásról sem feledkeztem meg. Egy szó mint száz, boldog és teljes életem volt.

Jób bizonyágtétele

Aztán jött az a rettenetes nap... Azzal kezdődött, hogy idegen fegyveresek betörték a birtokomra, elhurcolták az összes marhámat és számaramat és megölték az embereimet. Ezután – mint valami Isten csapása – tűz csapott le az égből a legelőmön. Elevenen elégett az összes juhom és a juhászaim! Még fel sem ocsúdtam mindebből, és máris jött a következő csapás: egy rablócsapat elrabolta a tevéimet és felkoncolta a tevékre vgyázó embereimet.

Néhány óra leforgása alatt minden vagyonom a semmivé lett. Csak álltam döbbenetben, amikor hírnök érkezett a felfoghatatlan hírrel: az összes gyermekem együtt volt, közösen ebédelték a nagyfiaméknál, amikor hatalmas szél támadt, és rájuk döntötte a házat. Minden fiam és leányom szömyethalt abban a pillanatban! Ezt hallva már nem bírtam tovább... földre rogytam a fájdalomtól, hiszen *amitől leginkább rettegtem, az szakadt rám*. Fájdalmamban az egyetlen jóra tudtam gondolni, aki még maradt nekem. Az zakatolt bennem, hogy meztelenül jöttem ki anyám méhéből, *meztelenül is megyek el. Az ÚR adta, az ÚR vette el, áldott legyen az ÚR neve!*

Ezután hamarosan súlyosan megbetegedtem. Azt hittem, nagyobb szenvedés már nem érhet engem, de tévedtem. Egyik napról a másikra tele lett a testem fekélyekkel, kelésekkel. Nem túlzok, a talpamtól a fejem búbjáig mindenemet elborították a szörnyű fájdalmas és viszkető, undorító fekélyek. Elviselhetetlennek éreztem. Kínomban egy cserépdarabbal vakaróztam, próbáltam enyhíteni a rettenetes viszketést. Tudjátok, miféleképpen szokás, hogy ha valaki gyászol, hamut szór a fejére. Hát én egyenesen beleültem a hamuba, akkora volt a fájdalom! Feleségem szegény, mikor meglátta nyomorúságomat, csak annyit tudott mondani, hogy átkozzam meg Istenet és öljem meg magam. Micsoda bolond beszéd – gondoltam – *hiszen ha a jót elfogadtuk Istentől, a rosszat is el kell fogadnunk!*

Mikor híre ment az én nagy bajomnak, három barátom eljött hozzám, hogy támogasson engem. Igaz barátok, akik nem csak a bőség idején, hanem most, a szükségben is mellem álltak. Mikor megláttak, annyira megrendültek, hogy férfi létükre mindhárman elsírták magukat. Tehetetlenségükben leültek mellém a hamuba, és csak ültek némán, virrasztottak mellettem hét nap és hét éjjel. Nem voltak szavak – mindet elvette a fájdalom...

Végül én törtem meg a csöndet. Kiszakadt belőlem a fájdalmas kiáltás: *Vesszen el a nap, amelyen születtem! Miért nem múltam ki, mikor anyám méhéből kijöttem? Amitől a legjobban féltém, az történt meg velem! Már csak ordítani tudtam, nem volt megnyugvásom, folyamatosan remegtem és szívből vágytam a halált.*

A barátaim legjobb tudásuk szerint igyekeztek vigasztalni. Emlékeztettek arra, amit gyermekkoromtól fogva én is szentül hittem: hogy senki nem szenved ártatlanul, mindenki azt arat, amit vetett, tehát nyilván az én szenvedéseimet is valami titkos bűnöm miatt róttá rám Isten. Így figyelmeztettek: *Bizony boldog az az ember, akit Isten megfedd! A Mindenható fenyítését ne vesd meg!*

Őket hallgatva még rosszabbul éreztem magam. Tudtam, hogy nem követtem el olyan bűnt, amivel rászorgálnék erre a büntetésre. Csalódtam barátaimban, hiszen szeretetre, együttérző szavakra vágytam volna, és nem kioktatásra. Úgy éreztem, látva a szenvedésemet, megrettentek attól, hogy ez velük is megtörténhet, ezért mindenképpen engem okoltak mindenért.

Hosszas, kimerítő vitakozásba keveredtünk. Erőtlennek éreztem magam, és reménytelennek láttam a helyzetemet. Csak azért fohászkodtam az Úrhoz, hogy meghalassak végre. Ebben a rettenetes küzdelemben segített, amikor Isten mindenhatóságára, az általa teremtett világ csodáira gondoltam, de azután mindez ráébresztett saját magam jelentéktelen, porszem voltára, és úgy éreztem, semmit nem számítok neki. Erőt adott az is, amikor végiggondoltam, mennyi jót tett velem, mennyi áldást adott eddigi életemben az Úr: *Élettel és szeretettel ajándékoztál meg, és gondviselésed őrizte lelkemet.*

Eközben a barátaim fényévekre távolodtak tőlem, egyenesen vádlóimmá alakultak, egyre csak a feltételezett bűneimet firtatták, sőt még a megtérésemet is kétségbe vonták. Megelégedve a sok üres bölcsekedést és bántó emberi szót, mindennél jobban vágytam Isten közelségére. Felkiáltottam: *Bár tudnám, hogy hol találom Istent! Elmennék a trónusáig, eléje terjeszteném ügyemet!* Perlekedtem vele, ártatlannak tartottam magam, zakatoltak bennem a megválaszolatlan kérdések. Szívből vágytam arra, hogy az Úr válaszoljon nekem, hogy végre megszólítson engem.

És egyszer csak megtörtént a csoda... Isten válaszolt nekem. Kemény beszéddel emlékeztetett arra, milyen meggondolatlanság volt perlekednem vele. Vele, aki a Mindenható, a világmindenséget megalkotó és arról gondot viselő Úr. Minden szava, amit mondott nekem, igazság volt és gyógyulás számomra, hiszen megértettem, hogy a világmindenség Ura figyel rám és szól hozzám. Olyan jólesett kimondani: *Eddig még csak hírből hallottam rólad, de most saját szememmel láttalak. Ezért visszavonok mindent, bűnbánatot tartok porban és hamuban.*

Isten jelenlétében elkezdődött az én testi-lelki gyógyulásom. Megértettem, hogy szeret engem, már nem nyugtalanítottak a Miért?-ek, sőt barátaimmal is rendeződött a kapcsolatom, miután Isten arra indított engem, hogy imádkozzam értük.

Áldását nem vonta meg tőlem, sőt kétszeresen adta vissza mindazt, amit elveszítettem. 14000 juhom, 6000 tevém és 1000 ökröm, szamaram lett. Feleségemmel hét fiú és három gyönyörű leány gyermek születésének örvendezhattünk ismét. Az Úr jóra fordította sorsomat.

S ha valamelyikőtök most azt kérdezi magában: ez nagyon szép, de mi van azzal a tíz gyermekemmel, aki annak idején meghalt, hiszen őket már nem kaphattam vissza? – ezt felelem neki: *Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, és ha ez a bőröm szertefoszlik is, testem nélkül is meglátom az Istent.* Hiszem hát, hogy a gyermekeim számára is van feltámadás!

Azt kívánom még, hogy *Bárcsak leírnák szavaimat, bárcsak följegyeznék egy könyvbe, hogy örökké hirdethessem a kegyelmes Isten dicsőségét!*

(A dőlt betűvel szedett mondatok szó szerinti idézetek Jób könyvéből.)

Óváryné Herpai Dóra ■

SZIKSZAI BÉNI NE NÉZZ!

Szemed, ha találkozik az enyémmel,
Sugárzón szívem mélyére szökken
tisza fénnel,

Hát reszketek.

Nem félelemtől, bár volna mit
takarnom,

Égő remegés fut rajtam keresztül,
És bár köröttem nesz se rezdül,
Bennem zavar támad, leigázva
bűszke gőgöm,

S önfeledten megyek utánad.

1944.

TE ÉS ÉN

Pörög a rokka, a fonal szalad,
biztos mennyei cél felé halad.

A rokkát Isten pörgeti,
nem vak véletlen kergeti.

A fonalból két szálát egybefont
régente,

sokszor szép virággal tűzdelte,
s a két fonal együtt futott,

míg a vetélőbe jutott.

A vetélő dobja, veri,

mind szebb színekkel keveri.

Beleszövi Isten csodás tervébe,
ha vergődik is keservébe'

olykor... De mindig tudja:

a vetélőt is Isten vezeti

s mindkettőjüket nagyon szereti.

Mindennel, amit tesz, javukat akarja,

bár olykor értelmét még titok takarja.

Mégis tudják, hogy majd megérkeznek
és egyszer boldogan otthon lesznek.

1980.09.21.

(Feleségemnek 20 év múlva)

Áldás, békesség!

Dr. Pap László meghurcolása és belső szabadsága

Földváryné Dr. Kiss Réka történész előadása

2. rész

Teológiai esték

Budapest-Kálvin tér, 1955.
A Teológia centenáriumi
ünnepségén

1956

Talán az eddig elmondott életútból már érthető, hogy amikor '56-ban kitör a forradalom, és a református egyházban az egyházi megújulás igénye, programja felszínre tör, Ravasz Lászlót visszahozzák a belső száműzetésből Leányfaluról, akinek óriási tekintélye, tisztelete van, mellette Pap Lászlót kéri fel arra, hogy az ekkor rendkívül szétesett, lelkileg beteg egyházat vezesse. Ők ezt rendkívül felelősségteljesen látják el.

1956. november 4-én bekövetkezik a második szovjet invázió, vége az utcai harcoknak, megkezdődnek a letartóztatások, a fizikai erőszak. A falvakban a pufajkások verik végig az embereket.

November 13-án a Református Megújulási Mozgalom Ravasz László kezdeményezésére ír egy fogalmazványt, amiben kiállnak a magyar szabadság mellett, és az egyház lelki, szervezeti megújulása, az evangélium tiszta igehirdetése mellett. Ezt elküldik minden magyarországi református gyülekezetnek, az utolsó pici faluba is, ahol református gyülekezet van. Decemberben sortüzeket lónek, megkezdődnek a letartóztatások, statárium és gyülekezési tilalom van. December 15-én történik az első statáriális kivégzés, és mindemellett, vagy ennek ellenére az 1300 gyülekezetből több mint 900 gyülekezet visszaküldi a támogató állásfoglalását arról, hogy a református egyház lelki-szellemi megújulását, a tiszta evangélium hirdetésére való visszatérésével egyetértenek, és ebben támogatják személyesen Ravasz Lászlót, Pap Lászlót és Kardos János főgondnokot, hogy ők vezessék át az egyházat a tisztújításig. Aláírják a presbiterek is, azok a presbiterek, akiknek a gyereket esetleg letartóztatták, mert Budapesten harcolt, korábban kulákként meghurcolták, a faluban előtte ott járt a pufajkás különítmény, és ennek ellenére ezek az emberek vállalják a hitük és a szabadság

melletti kiállást. Ez egy olyan erkölcsi támogatás és egy olyan élő szolidaritási háló, ami '56-ban még működött. Ez egy döbbenetes példa. A társadalmi, lelki ellenállást a Rákosi korszak nem tudta szétszaggatni. Ezt pontosan tudta a kádári megtorló gépezet is. Ha van, aki képes egy diktatúrával szembefordulni, és '56-ban még eggyel, az a legnagyobb ellenség. Ha tetszik, az autonóm polgár. A polgár, de nem társadalmi értelmében, hanem a mentalitás értelmében. Amikor az '56-os megtorlásról beszélünk, és Pap László sorsát meg akarjuk érteni, akkor ezt kell látnunk.

Az '56-os megtorlás

Az '56-os megtorlásnak négy nagy köre van.

Vannak az utcai harcosok, a pesti srácok, akik fegyvert fogtak, sőt még november után is fegyvert fogtak.

Vannak a kommunista párton belüli ellenzékiek, Nagy Imre és köre, akiket a párt árulónak tart a saját szempontjából.

Vannak azok, akik valójában nem csináltak semmit, de ha őket is megtoroljuk, ezzel azt üzenjük, hogy bárkiből lehet áldozat. Mindenki maradjon csöndben, mert bárki lehet a megtorlás célkeresztjében. Nem kell ahhoz valamit „csinálni”, hogy a hatalom eljusson hozzá.

A negyedik, akiket úgy szoktunk mondani, hogy a békés forradalmárok, a rendpárti forradalmárok. Akik '56-ban meg tudták fogalmazni, hogy mit szeretnének. Gulyás Lajos, Brusnyai Árpád, Tihanyi Árpád, szerte az országban vannak ilyen emberek, akiket egy közösség megbíz azzal, hogy legyenek a Nemzeti Bizottság tagjai, vezetői, és nincs anarchia. Tehát van egy nagyon erős rendpártiság a forradalomban, és ennek van egy egyházi vetülete, a Megújulási Mozgalom, amelynek Pap László az egyik motorja, és van egy egyházi kapcsolatháló.

Az egyházi megtorlás leképezi a nagy megtorlást. Gulyás Lajost fölakasztják, egy tisztességtelen koncepciós perben. Aki megmentette egy ÁVÓ-snak az életét Mosonmagyaróváron, azzal vádolják, hogy valójában ő bujtott gyilkosságra. Tehát még erkölcsileg is megpróbálják lejáratni. Nagyon sok vidéki lelkipásztorról tudunk, akiket megvernek. Tatabányán Marosi Józsefnek kiverik a fél szemét. Sípos Istvánt háromszor verik úgy meg Kisújszálláson, hogy az orvos nem meri felvenni a látleletet, pedig nem bír hazamenni. És akkor megint csak a református kapcsolatok, az élő szolidaritás-háló segít: Kardos Jánosék szólnak Nyirő Gyulának, akiről a kórház van elnevezve (aki pszichiáter volt és református presbiter), hogy segítsen. Beviszi a kórházba, és titokban állítja talpra. Illegálisan van a kórházban. Szóval ilyen kemény, brutális atrocitások történnek.

Országszerte letartóztatások, internálások vannak, de azért a fő csomópont mégiscsak a Megújulási Mozgalom, ha tetszik, a nagy falat, a nagy hal. Mi legyen velük? Ravasz László, Pap László és két fiatal református lelkész, akik ott vannak Ravasz Lászlóék körül, és Reformáció címmel egy lapot is indítanak: Gyökössy Endre és Joó Sándor, ők vannak a célkeresztben. A legfőbb politikai szinten 1957 márciusában tárgyalnak arról, mi legyen velük. Horváth János, az Egyházügyi Hivatal vezetője írja az előterjesztést. Péter János, aki már lemondott a püspökségről, de mégiscsak ő a református megmondóember a pártban, láttamozza: az első verzió szerint le kell őket tartóztatni. Aztán mérlegelnek: ha mi azt akarjuk üzeni, hogy a katolikus egyház a reakció fő fészke, és Mindszenty a fő reakciós, akkor nem csinálunk nagy látványos református pert. Majd a református egyházvezetésre hárítjuk a büntetés feladatát. És el tudjuk majd mondani, lám-lám, a reformátusokkal milyen jól együtt tudunk működni. Ennek a következménye lesz, hogy elmarad a nagy református per.

Dr. Pap László

Célkeresztben

Mi lesz Pap László sorsa? Legelőször megpróbálják őt püspöknek megnyerni. Azt gondolják: ő egy hiteles, karizmatikus ember, akinek adnak a szavára, aki benne volt az ellenállásban, aki kihozott lelkészeket a börtönből, most itt van, mellénk állt, ő a református püspök. De Pap László azt mondja: nem. Ő ezt a rendszert nem legitimálja.

A következő, hogy megpróbálják beszervezni ügynöknek. Megvannak erről a dokumentumok. Egy olyan helyre helyezik segédlelkésznek, ahol egy nagyon megbízható ügynök a lelkész. Pap Lászlóról megpróbálnak információkat gyűjteni, megoldozni és beszervezni. Ellenáll. Nem hajlandó ügynöki munkát vállalni.

Aztán látjuk, hogy az állambiztonság komoly erőket mozgat meg azért, hogy egy pert akasszanak a nyakába. Komoly terhelő anyag gyűlik össze. Ami ebben nagyon fájdalmas, hogy az ellenforradalmi cselekedetek bizonyítékait egy olyan személy szolgáltatja, aki Pap László diákja volt a teológián. '55-ben szervezik be, és később nagy karriert fut be, először az Egyetemes Konventben, aztán mint a református egyház püspöke, és mint püspök nagyon sok jót is tesz az egyháznak a '70-es, '80-as években. Tóth Károlyról van szó. Tóth Károly a pályája elején Pap Lászlóra tesz ügynöki jelentéseket, és ott van az ügynöki jelentések végén a megjegyzése: „Ebből is látszik, hogy Pap Lászlót le kellene tartóztatni, és bíróság elé kéne állítani.” Hogy nem ez történt, az egészen egyszerűen azért volt, mert a kommunista pártnak nem volt érdeke református pert csinálni.

Száműzetésben

Így jutunk el a történetnek ahhoz a pontjához, hogy végül is hosszú huzavona után a református egyház vezetésével ítéltetik

Áldás, békesség!

el Pap Lászlót és fosztják meg először a püspök-helyettségétől, majd a professzorságtól, dékánásgtól, és helyezik egy tolnai kis zsákfaluba, Murgára segédlelkésznek.

De a történet nem itt végződik, mert ebből nemzetközi botrány kerekedik. Az Egyházak Világtanácsa vezetője, Visser't Hooft, aki hollandul levelezik Pap Lászlóval, személyes barátja,

és sokan mások mozdulnak meg Pap László érdekében nemzetközi szinten. Az állam- és egyházvezetés számára ez végtelesen kényelmetlen és kellemetlen. Ahogy a Kádár-kormány egyre inkább próbálja nyugatra eladni az emberarcú szocializmus képét a „konszolidáció” jegyében, úgy válik egyre terhebbé Pap László rendezetlen ügye. Folyamatosan bombázzák az egyházvezetést, hogy valamit kéne csinálni. Hívják Utrechtbe professzornak, de nem engedik ki. Végül 1963-ban nyugdíjazzák. Ez lesz a megoldás.

Nincs kompromisszum

És van még egy fordulat, hogy lássuk e korszak hatalomtechnikájának végtelen cinizmusát, aljasságát, bomlasztását.

1961-ben vagyunk. Ügynöki jelentésekből és Pap László leírásából is tudjuk, hogy Pap Lászlót megkeresi Gyökössy Endre, Joó Sándor, Ravasz László és Kenéz Ferenc egy ajánlattal. Ezt Kenéz Ferenc hozza, Gyökössyék meg örülnek, hogy szeretett volt professzoruknak valami megoldást tudnak adni. Az ajánlat a következő: Pap László cserélje el a murgai gyülekezetet egy másik tolnai gyülekezet, a bogyzslói gyülekezet lelkészi állásával. Az mégiscsak egy rangosabb, módosabb, jobban fizető gyülekezet. A családi problémák megoldódnának, hiszen Pap László Budapesten lakott a családjával, öt gyermekével, és onnan járt le szolgálni Murgára, vonatol meg biciklivel, meg ahogyan el tudta érni a falut. Ez egy lehetetlen helyzet volt. Az ajánlat egy „mindenkinek jó” megoldást jelentene, a nyugat is megnyugodna.

Pap László azonban a következőket mondta: Vagy bűnt követtem el '56-ban, akkor indítsanak ellenem fegyelmi eljárást. Vigyük végig a történetet, és hogy ha hibát követtem el, akkor egyházi bíróság mondja ki, hogy hibát, bűnt, vagy törvényteleniséget követtem el. Vagy pedig nem követtem el törvényteleniséget, akkor viszont én a mai napig a református Theológia öszövetségi professzora vagyok, és az is akarok maradni. Nem fogadta el ezt a „mindenkinek jó” kompromisszumot. Igazából még Gyökössyék sem értették a választ.

Utólag kiderült, hogy a bogyzslói lelkész fiát '56 miatt súlyos börtönbüntetésre ítélték, és az ellenforradalmár gyerek reak-

ciós apját akarta elmozdítani az Állami Egyházügyi Hivatal Bogyzslóról, és azt gondolták, hogy majd Pap Lászlót fogják odaültetni. Pap László ezt nem tudta, de érezte, hogy itt valami nem tiszta. Ez nem a megoldás. Szembefordították volna vele a gyülekezetet, és akaratlanul is vele söpörtettek volna ki egy '56-os ellenforradalmár lelkészt. Pap László ezt csak megérezte. A tisztessége és hűsége azt diktálta, hogy ebbe nem mehet bele. Az állambiztonsági iratokból mi már tudjuk, hogyan építette föl ezt az állambiztonság, hogy használta föl Kenéz Ferencet, hogy adták el Gyökössy Endrééknek és a nyugatiaknak mint egyetlen megoldást. Egy kifejezetten alattomos, kétszínű játszmának tettek ki mindenkit.

Félreállítva

A hősiességnek nagyon sokféle formája van. Hős az, aki fegyvert fog a szovjet tankok ellen a Corvin-közben, hős az, aki a Gulágon odaadja a darab kenyerét a mellette álló éhezőnek, amikor éhező emberek egymástól lopják a kenyeret. De hős az is, aki egy olyan világban, amelyben a hatalom tisztességtelen, elvtelen kompromisszumokra próbál kényszeríteni sokakat, amikor embereket fordítanak szembe egymással, amikor bomlasztanak, amikor azt akarják, hogy mindenki sározdjon be, hogy senki ne érezhesse magát tisztességesnek, mint a Kádár-korszakban, valaki megőrzi tisztességét, és konokul hűséges marad az elveihez, a hitéhez.

Ravasz László Pap Lászlóról

„...Nem beszélek arról a kegyetlen és vérlázító üldözéstről sem, mely egyik legnemesebb és legértékesebb egyházi vezetőnk, Pap László ellen indult meg, akit váltig a jövő emberének tartok s büszke vagyok rá, hogy bajtársak voltunk.”

(Ravasz László: Emlékezéseim című önéletrajzi könyvéből)

Amikor már úgy enyhül a kemény diktatúra, a hidegháború langyosodik, amikor már nyugatról is azt lehet érezni, hogy már mindenki ki akar egyezni (fátylat a múltra!), Pap László egészen egyszerűen kényelmetlenné válik. Úgy szépen kikopik. Ez a fajta egyenes gerinc, hűség, amit ő képvisel, sokaknak vált kényelmetlenné. Félreállítva halt meg. Egy szűk kör, amelyek szerette, becsülte, tisztelte őt, hordozta, járt hozzá, de amennyire tudni lehet, megkeseredve halt meg. Nem kapta meg azt az elégtételt, ami járt volna neki. Mert nem kötötte meg azokat a kompromisszumokat, amelyekbe bele akarta őt kényszeríteni az akkori puhuló diktatúra, és ez nagyon súlyos következményekkel járt.

Ezek nem voltak könnyű döntések. Évtizedeken keresztül hordozta a mellőzöttséget, úgy, hogy tudta az erkölcsi igazát, látta a hazugságot maga körül, de ezt nem tudta kimondani, csak csöndben belül hurcolni. És Pap László mindemellett végig hűséges maradt az egyházához. Nem fordult az egyházával szembe még így sem, és hűséges maradt Krisztusához. Ez egy végtelenül nehéz és tiszteletreméltó út. Hogy tudánk-e ebben őt követni, ezt a kérdést mindenki maga válaszolja meg.

Nagyon nagy tisztelettel tartozunk neki.

(Az előadás elhangzott 2022. február 9-én a pomázi református templomban)

A Pap László emlékirataiban közölt dokumentumok között egy különös levélváltásra bukkanhatunk, melynek pomázi vonatkozása is van. Akkori pomázi lelkipásztorunk, Demeter József és Dr. Pap László volt teológiai ószövetségi professzor (aki ekkor már csak murgai segédlelkész) közötti levélváltásról van szó, mely levelek önmagukban is érzékletesen mutatják be az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése utáni egyházi közélet félelemmel, bizalmatlansággal és hazugságokkal terhes korszakát, amelyben az új egyházi vezetés úgy tekintett a forradalom napjaiban az egyház lelki-szellemi megújulásának szolgálatát tiszta lelkiismerettel felvállaló vezetőkre, közöttük Dr. Pap Lászlóra is, mint „egyházi ellenforradalmárookra”.

A levelekben megnevezett személyek közül ma is sokan emlékezhetnek Farkas Józsefre vagy Bereczky Albertre, de már kevesen dr. Esze Tamás egyházkerületi főgondnokra, az Egyetemes Konvent világi elnökére, aki – bár hatalmi-taktikai okokból többször is lemondott – egészen a rendszerváltásig töltötte be ezt a tisztséget.

Dr. Pap László visszaemlékezéseiben szerepel egy szerkesztői lábjegyzet, mely szerint „Máig sincsen kiderítve, mi készítette az 1956. október 31-én őszinte hangú és szókimondó

lemondólevelet író Farkast arra, hogy vezető szerepet vállaljon a Forradalmat elítélő régi/új egyházkerületben, elfoglalva Pap László megüresedett főjegyzői tisztségét.” Farkas József ugyanis úgy vállalta el a püspök-helyettesi tisztséget az '56-os forradalom leverése után, hogy a forradalom idején még őszinte bűnbánatot gyakorolva mondott le minden közegyházi tisztségéről, magát vádolva azért, hogy beleilleszkedett a politikai hatalmat elvtelenül kiszolgáló korábbi egyházi képletbe. Ezért is rendkívül érdekes e két levél és az ezekben leírt történet. És azért is, mert rámutat arra, hogy ebben a gyanakvó, képmutató egyházi légkörben mennyire vigyázni kellett minden kimondott szóra, mert akár még egy ártatlan jókívánság is „félreérthető” lehetett.

1958. augusztus 18-án a szentendrei HÉV-en hárman utaztak egymás társaságában: Farkas József, Demeter József és Dr. Pap László. Néhány héttel ezelőtt vette kézhez Pap László az Egyetemes Konvent Elnökségének 1958. július 23-án kelt levelét, melyben arról értesítették, hogy az Elnökség „véleménye szerint” Pap László megszűnt a budapesti Theológia professzora lenni. Vagyis mindenféle törvényes eljárást mellőzve, Pap Lászlót megfosztották professzori állásától. A két egyházkerületi vezető, Farkas József főjegyző és Demeter József jegyző a HÉV-en élesen összekülönbözött egymással, aminek Pap László végig néma tanúja maradt. Pap László az Egyetemes Konvent Elnökségéhez 1962. november 9-én kelt levelében ezt az epizódot említi, mint aminek következményeképpen Murgára rendelték ki segédlelkésznek.

Demeter József levele

„Kedves Lacikám!

Egy elég komoly ügyben kereslek fel soraimmal. Bizonyára emlékszel még a HÉV-en történt disputára! Ott én Farkas Jósának sok komoly dolgot keményen – talán túl keményen is – megmondtam. Ezeket Esze Tamás tőle megtudta és lemondó levelében hivatkozott erre a beszélgetésre.

A szöveg így hangzik: „Nem lehangoló jelenség-e, hogy a dunamelléki e.k. egyik jegyzője emel harci zászlót a kerület főgondnoka ellen püspöke védelmére, és ehhez neki Pap László kívánt a harc megvívásához szükséges erőt!”

Mármost Lacikám, én, amit mondtam, azért vállalom mindent. De arra nem tudok visszaemlékezni, hogy Te e beszélgetéshez egyáltalán hozzászóltál volna! Én úgy emlékszem, hogy Te egészen hallgatagon, egy szót ki nem ejtve viselkedtél és ha mégis szóltál volna valamit, azt Pomáz és Szentendre között, az én eltávozásom után mondhattad. Nagyon kérek, írd meg ezt nekem, így van-e vagy én tévedek?! Én ezt az egész ügyet Esze Tamással tisztázni kívánom s benne a Te hallgatásodat is. Én vállalom, hogy okoltam őket a dr. B. A. (Bereczky Albert – a szerk.) távollétében megtörtént személyi változásokért. De nem tudok arról – nem emlékszem rá –, hogy Te ebbe beleszóltál volna. Légy olyan kedves, írd meg ahogy Te visszaemlékezel erre a beszélgetésre.

Nem lehetetlen, hogy ez a beszélgetés az egész kérdés-komplexumot – s benne a Te 1956-os szereplésedet is – előveszi és tisztázni segíti.

Jó lenne egy-két sort olvasni arról is, hogy vagy és mit csinálsz?!

Igen meleg szeretettel köszöntlek
Pomáz, 1958. október 2.

Demeter József

Dr. Pap László válaszelevele

„Nagytiszteletű
Demeter József lelkipásztor,
egyházmegyei főjegyző
egyházkerületi jegyző úrnak,
Pomáz

Kedves Barátom!

Most kaptam kézhez *folyó hó 2-án* kelt leveledet s megdöbbenésemet jelezze, hogy azonnal válaszolok is. Igaz, megdöbbenésem mellett némi elégtételt is érzek, mert most saját magad tapasztalhattad, mennyi az igazságtartalma az ellenem újból és újból szólnak eresztett vádaknak.

Nos, ami kérdésedet illeti, valóban pontosan emlékszel, „egészen hallgatagon, egy szót ki nem ejtve” viselkedtem. Te még meg is jegyezted, hogy „persze Laci hallgat, mert ő túl sokat tud ahhoz, hogy beszéljen”. Nagyon természetes, hogy ha jelenlétedben nem szoltam a kérdéshez, még kevésbé szoltam egyetlen szót is utána.

A kérdésnek azonban máshol van a nyitja. Farkas József, amikor *szeptember 11-én* közölte velem, hogy az Egyházügyi Hivatal utasítása értelmében azonnal Murgára kell mennem, jelezte, hogy ez az intézkedés szorosan összefügg a Bereczky-Hajdú Péter contra Esze-Békefi-Fekete ellentéttel. Ekkor elmondta azt is, hogy ő maga volt kénytelen tapasztalni *augusztus 18-án*, hogy pusztá jelenlétem milyen lázító hatású, hiszen Demeter Józsefet az én jelenlétem készítette az ellene való éles támadásra, s én nemhogy megvédtem volna az egyházkormányzatot, hanem távozásodkor még sok erőt kívántam a további munkádhoz, amit ő és lemondó levele szerint Esze is úgy értelmezett s nyilván úgy is jelentett, hogy én az ellenük irányuló tevékenységedhez kívántam sok erőt.

Farkasnak ezek a szavai mérhetetlenül felháborítottak, mivel még azt is hozzátette, hogy lám Te utána, mikor nem állottál az én befolyásom alatt, meg is bántad szavaidat és bocsánatot kértél tőle. Erre azt feleltem neki, hogy bár én vagyok a káplán s ő a püspökhelyettes, kénytelen vagyok őt figyelmeztetni, hogy most a IX. parancsolat ellen vétett. Megmondtam, hogy nekem sem nem tetszik, ha az egyházi emberek egymással civakodnak, sem semmi érdekem nem fűződik az

előbb említett ellentéthez. Amit Te mondtál az a Te dolgod, de nekem ahhoz semmi közöm nem volt. Az pedig már egyenesen rosszindulatú torzítás, mintha én távozásodkor az egyházpolitikai küzdelemhez kívántam volna sok erőt. Emlékeztettem Farkast, hogy Ti a kezdeti összecsapás után a legmelegebb barátsággal beszélgettetek, Farkas kért Téged, hogy próbálj apósaék részére házat szerezni Pomázon, majd Te panaszoltad családi nehézségeidet, s erre ismét Farkas mondta, hogy felesége azon töri a fejét, hogy Neked feleséget kerítsen s szeretne is Téged összehozni valakivel. Mivel magam is jól ismerem családi gondjaidat, részben közvetlen beszélgetések alapján, részben a fiaink barátsága révén, ezért kívántam Neked ehhez a munkához Istentől sok erőt. Mivel mindezt Farkas Józsefnek szemébe megmondtam, így a háta megett is nyugodtan leírhatom.

Gondolkoztam rajta, ne tegyék-e ez ügyben az egyházi bíróságnál feljelentést, vagy ne kérjek-e magam ellen fegyelmi vizsgálatot, de mindkettőről letettem. A többi hazug rágalmazás mellett ez is elfér, meg van bocsátva, hiszen Isten sokkal többet

megbocsátott nekem. Vehetted észre, hogy én az ügyről még csak nem is írtam Neked, pedig akkor, szeptember 11. körül komolyan foglalkoztam azzal a kérdéssel, vállalhatom-e tovább az egyházi szolgálatot, amikor az egyházam legmagasabb tisztségviselői ilyen magatartást tanúsítanak. Most is csak azért írtam meg ezeket Neked, mivel konkrét kéressel fordultál hozzám, s nem látam okot kéreseed megtagadására.

Mivel az iránt nincsen kétségem, hogy Te nem értesz félre, most is csak azzal búcsúszom, hogy adjon az Isten – Aki mér-

hetetlenül kegyelmesebb, mint szolgálai – Neked is, nekem is erőt terheink hordozásához, mert azt elképzelheted, hogy a kettőtök beszélgetése következtében előállott új helyzet tőlem és családomtól is Isten kegyelme nélkül el nem hordozható áldozatvállalást követel.

Gyermekeiddel együtt sok szeretettel köszönt...
Murga, 1958. október hó 5.”

A Művelődésügyi Minisztérium Egyházügyi Hivatala kötelességének érzi a Budapesti Református Teológia súlyos helyzetére való tekintettel azt az igényt tudomásra hozni, amely szerint a Magyarországi Református Egyház Konventje 1958. november 1-ig intézkedjék a Budapesti Református Teológia feloszlatását illetően.

Pap László ellenforradalmi és egyház-ellenes tevékenysége az egyház vezető testületei és az egyház előtt közismertek, annál is inkább, mert az Egyházügyi Hivatal minden lehető alkalommal leleplezte Pap László tevékenységét, és a Konventi Elnökség rendelkezésére bocsátotta az ezzel kapcsolatos dokumentumokat. Mégis mind a mai napig Pap Lászlót a Magyar Református Egyház nem vonta felelősségre és nem ítélte el ellenforradalmi és egyház-ellenes tevékenységéért.

Pap László vidékre való helyezése körül kialakult nem véletlen huza-vona tovább nem tartható fenn. Ezért szükségesnek tartjuk, hogy Pap Lászlót azonnali hatállyal Budapestről távoli, nem jelentőséggel bíró helyre rendeljék ki segédlelkésznek olyan eszperes keze alá, aki megfelelő eréllyel tudja ellenőrizni tevékenységét. (Várdomb.)

(Részlet Horváth János, az Egyházügyi Hivatal elnöke és Esze Tamás, a Református Egyház Egyetemes Konventjének világi elnöke között 1958. szeptember 3-án du. lefolytatott beszélgetéséről felvett feljegyzésből)

Isten közelsége oly igen jó

**Dr. Pap László temetése 1983. november 25-én
a Farkasréti temetőben**

Igét hirdet ifj. Pap László örökényi lelkipásztor

Irgalmasságnak Atyja és minden vigasztalásnak Istene, aki megvizsgált bennünket minden nyomorúságunkban, hogy mi is megvizsgálhassunk bármely nyomorúságba esetteket azzal a vigasztalással, mellyel Isten vigasztal minket. Ámen.

Szeretteim, gyászistentiszteletünk kezdetén a 90. Zsoltár első versét énekeljük: Tebenned bízunk elejítől fogva.

Kedveseim, Istennek az az ígéje, amelynek alapján az Ő Szent Lelkének segítségül hívásával a vigasztalás evangéliumát kívánom hirdetni, írva található a 73. Zsoltár 25, 26, 27. és 28. versében, ekképpen: „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön! Ha elfogyatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, óh Isten, mindörökké! Mert ímé, akik eltávoznak tőled, elvesznek; mind kiirtod azokat, akik elhajolnak tőled. De én? Isten közelsége oly igen jó nekem”.

Édesanyám, testvéreim, ti, akik nem vér szerint, de Lélek szerint testvéreim vagytok az Úr Jézus Krisztusban! Egy temetésen sok minderről lehet szólni, s különösen immár néhai dr. Pap László temetésén adódna a lehetőség a méltatásra, a visszaemlékezésre, én azonban arról a Krisztusról szeretnék szólni, Akinek közelsége édesapámnak, családomnak s nekem magamnak oly igen jó volt, és reményességem szerint oly igen jó lesz ezentúl is. Attól a pillanattól kezdve, hogy az ember beleszületik ebbe a világba, óhatatlanul szembetalálkozik ezzel a kérdéssel, amit a zsoltáros is föltesz:

Kicsodám van az egekben? Bár a mai kor embere egyre inkább azt firtatja, kicsodám van a földön, aki segíthetne, kicsodám van a földön, akinek összekötetése nekem haszonnal jár, kicsodám van, aki átsegít a holtponatokon. De egyszer elérkezünk életünknek arra a pontjára, amikor mindez tizedrangúvá válik, s ott dobog szívünkben a kérdés: Jó Uram, leéltem ezt az életet így vagy úgy, leéltem magas poszton vagy alacsony beosztottként, de most itt kell hagynom ezt a világot, kicsoda vár odaát, kicsodám van az egekben?

Mert nem mindegy, kivel találkozunk. Rettenetes dolog az élő Isten kezébe esni – olvastuk az igében. Rettenetes dolog úgy átlépni az életből a halálba, hogy tudom, rám az ítélő Isten vár. Iszonyatos dolog. Kicsodám van az egekben!? Lehet, bűnömért megítélő Isten. Minden bűnbánati héten elénekeljük a 205.

éneket, amelyben ott van ez a félelmes mondat, amit nem nagyon szoktunk mi komolyan venni, hogy „Elkárhoztathatsz engem”. Igen, lehet nekem az égben bűnöm zsoldjaként halállal fizető Isten.

De olyan jó, hogy a zsoltáros így folytatja: Az „Isten közelsége oly igen jó nekem”. Igen, az Isten közel jön. Az Isten nem egy fogalom, nem egy szó a Bibliában, nem tananyag most már újabban az iskolában. Az Isten közel jön hozzád, végtelenül közel, Jézus Krisztusban mindannyiunkhoz. Aki tehát így sóhajt fel: az Isten közelsége oly igen jó nekem, az arról beszél, megismertem az egek Urát az ég és föld Urában, az érettem emberré, az érettem testté, az érettem holttestté lett Jézus Krisztusban.

És emlékszem, jövőre lesz húsz esztendeje, ezzel az igével áldotta meg Isten a mi házasságunkat a Kálvin téri templomban.

Édesapám szolgált a kedves igéjével: „Isten közelsége oly igen jó nekem”. Akkor tudtam meg, hogy ez a családnak régi-régi kedves ígéje. Nemzedékek álltak fel ezzel s álltak oda az ország valamelyik kis templomában Máramarosszigettől Baranyáig, és Szeremlétől Tiszabátorig, hogy elmondják nemzedékeknek, az Isten közelsége valóban nagyon jó. És ne csak mondják, hanem éljék meg gyülekezetük tagjaival szenvedve, ha kell, velük éhezve vagy velük bővölködve, ha kell, nekünk olyan Urunk van, Aki gazdagon megáldja a Benne hívőt. És Isten közelsége bizony nagyon jó volt nekünk is.

Neki is válaszolni kellett erre a kérdésre: „Kicsodám van az egekben?”

Gyönyörködöm-e másban, mint Őbenne? Válaszolni kellett. És én boldog vagyok, hogy olvashattam azt a prédikációját, amit már nem a Dunamelléki Egyházkerület második embereként, hanem murgai segédlelkészként, a történelem viharának nevezett emberi aljasság által odavetett felvidéki magyar reformátusoknak mondott el, hogy bizony, amikor neki is szembe kellett néznie azzal a ténnyel, hogy itt kell szolgálnia, megkérdezte tőle is az Úr Jézus, ahogy Pétertől: „Jobban szeretsz-e engem ezekenél?” Jobban szeretsz-e a dékánáságnál, jobban szeretsz-e a püspök-helyettségénél, jobban szeretsz-e engem mindenkinél? És neki is el kellett mondania, amint Péter elmondta: Uram, Te mindent tudsz. S Te tudod, hogy Téged szeretlek, mert a Te közelséged jó nekem, s mert a Te közelséged segített nekem 1943-tól '46-ig emberek sokaságát menteni. És a Te segítséged

ifj. Pap László

Áldás, békesség!

volt velem 1956-ban is, hogy emberként, keresztyén emberként meg tudjak állni akkor, amikor olyan sokan buktak meg hitből, emberségből, keresztyénségből egyaránt. „Isten közelsége olyan igen jó nekem.”

És emlékszem a kórházi ágyra, amikor már tudta, hogy ebből nem lesz élet itt e földön, amikor utolsó előtti alkalommal álltam meg betegágya mellett, elmondtam: Apám, az Isten a te kezedből nagyon sok mindent kivett már, sok szolgálat neked

már nem adatott meg. Én most messze útra indulok, Mátészalka mellé egy kis gyülekezetbe, hirdetni az élő Jézust. Kezedet már nem tudod összetenni, száddal már szólni nem tudsz, de imádkozni még mindig tudsz azért, hogy Isten ne csak hozzád legyen közel, hogy az Ő közelsége ne csak neked legyen igen jó, hanem szerte ez országban mindazoknak, akik talán éppen rajtam keresztül – vagy szolgatársaimon – az evangelizációs heteken hallják meg azt, milyen jó az Isten közelsége. És én boldog vagyok, hogy az ígét ő is így folytathatta

volna: „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm...”

Gyönyörködött ő bennünk, gyermekeiben, gyönyörködött feleségében, áldott legyen az Isten, hogy lehetett gyönyörűsége. De amikor arról volt szó, hogy el kell hagyni a családját, és indulni másokért, ennek az Istennek a vezetésére, akkor nem bennünk gyönyörködött, hanem az Isten közelségében. És Isten közel jött hozzánk is, családjához. Akkor, amikor egyik pillanatról a másikra emberileg szólva itt maradtunk fillér nélkül, amikor nem tudtuk, hogy holnap lesz-e terített asztal, Isten egy orvosban, egy barátban, egy történészben, tanítványok sokaságában rakta le a mi asztalunkra is válaszként az engedelmes-ségre, hogy legyen mit ennünk, hogy legyen mibe ruházkodnunk, hogy mi, gyermekek is elmondhassuk, bizony, nagyon jó az Isten közelsége. És amikor hét évvel ezelőtt magam is találkoztam a Megváltó Úr Jézus Krisztussal, akkor számomra is olyan csodálatos erőforrássá vált ez: igen, Isten közelsége nekem is mérhetetlenül jó.

És ha fontos ezen a földi életen, ha fontos itteni munkánkon, szolgálatunkon Isten közelsége, még sokkal fontosabb lesz, hogy amikor majd átlépünk azon a láthatatlan, mégis sorsdöntő küszöbön, ott is Isten közelében teljék életünk. Mert fontos, hogy 30, 50 vagy éppen 76 esztendő az Isten közelében teljék el, de még fontosabb, hogy az Örökkévalóság is ott legyen az Atya jobbán. Mert örökségről beszél a zsolttáros: „Ha elfogatkozik is testem és szívem: szívemnek kősziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!”

Családunk elmondhatja, valóban Isten a mi örökségünk. Évszázadokra visszamenően hívott el családunkból szolgákat,

és elmondhatjuk boldog örömmel, jó dolog szolgálni az Úrnak, örömmel. És most, amikor itt álljuk körül a koporsót, én sem mondhatok mást, mint: figyeljeteK arra az Istenre, aki most hozzátok akar nagyon közel kerülni. Tele van a mi szívünk lázadással, daccal ellene, de most, hogy meglágyította Ő a gyásszal, kész közel kerülni hozzátok. Nem csak mellé, hanem egészen a mi szívünkig.

Mondjuk hát Istentől megvigasztalt szívvel mi is valástételként: Kicsodám van az egekben? Megváltó Jézus Krisztusom. Aki által nekem is, ahogyan elődeimnek is, akik hitben éltek s Krisztusban haltak meg, menetelem van az Atyához. „Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm e földön.” A Krisztusban való gyönyörködést adja meg nekünk a mi Urunk vigasztalásként, erőként egy életen át. Ámen.

Csendesedjünk el, imádkozzunk!

Uram, hálaadással köszönöm meg Neked Édesapámat. Köszönöm azt, hogy olyan családban nőhettünk fel, ahol a Te közelséged olyan jó volt. Köszönöm mindazt, amit rajta keresztül nekünk, gyermekeknek, édesanyámnak ajándékoztál. Köszönjük, Urunk, hogy amikor két dolog között kellett választani, tudta mindig Rád figyelve a nehezebbet, azt az utat választani, amely sokszor a megaláztatáshoz, sokszor a magunk megalázásához, magunk kicsinnyé lételén keresztül vezet a felmagasztaltatáshoz. Áldunk Urunk azért, hogy jó családban élhettünk. Szeretettel és békességben. Áldunk Urunk azért, hogy most vetted el őt, amikor már mindannyian saját lábunkon állhatunk, s Te tartasz bennünket öhelyette. És köszönjük, Urunk, hogy adtad nekünk az időt, s neki is, hogy valamit már felnőttként kezdhettünk visszatörleszteni abból a soha le nem törleszhetőből, amit így nevezünk: gyermeki szeretet.

És köszönöm, Uram, mindazt az áldást, amit rajta keresztül Magyar Református Egyházunknak adtál. Köszönöm, Uram, hogy amikor tanítani kellett, nem a maga bölcsességét hirdette, hanem azt adta tovább, amit Tőled vett. És az ige mindig időszzerű, s mert az ég és föld elmúlnak, de a Te beszédeid soha el nem múlnak, s az ige kőszájként megáll.

Köszönjük, Urunk, hogy sok-sok nemzedéknek lehetett nevelője. És most itt e koporsó mellett hadd adjak hálát azért, akik itt vannak ezekből a nemzedékekből, hogy mindenekelőtt Neked köszönjék meg, Urunk, a Te szolgádat, az ő életét, emberségét és hűségét, tudását és szeretetét, szigorát és mosolyát, azt, ami volt Pap László.

És köszönjük Neked, Urunk, hogy mi is az örökélet reménységével élhetjük életünket. Nem csak vele voltál, nem csak hozzá voltál közel, közel vagy Te a megtört szívekhez. Köszönjük, hogy Veled indulhatunk innen hajlékainkba. És köszönjük, Urunk, hogy egykor majd, ha bennünket hívsz, mi is indulhatunk földi sátorházunk elbomolván ama nem kézzel csinált, ama örökkévaló házba, a Mennybe, Jézus Krisztus után. Ámen.

Mi Atyánk...

Áldás: A mi Urunknak, az Úr Jézus Krisztusnak áldó és megszentelő kegyelme, vigasztaló ereje legyen és maradjon mindnyájunkkal. Ámen. ■

Ahogy Isten is megbocsátott a Krisztusban

1992. szeptember 20-án egy féltékeny férj tévedésből lelőtte *Timothy Scott Collard* 23 éves amerikai fiatalembert, aki azonnal meghalt. Édesanyja, *Dianne B. Collard* barátok unszolására ebben a könyvben leírta a megbocsátásának történetét.

Dr. Dianne B. Collard, fia halála után tizennyolc évvel írta meg könyvét, hogy leendő olvasóival együtt keressen választ kínzó kérdéseire. Miért hagyta Isten, hogy ez megtörténjen? Csakugyan azt várja tőle, hogy megbocsásson? De hogyan lehet megbocsátani, ha valaki ilyen szörnyűséget követ el? Miért akarná ezt Isten? Talán nincs joga a szülőnek ahhoz, hogy gyűlölje gyermeke gyilkosát? Nem a bosszúvágy a legtermészetesebb reakció a

Dianne B. Collard: Úgy döntöttem, megbocsátok... ..fiam gyilkosának – Harmat, Budapest, 2018

Hamar Jánosné Enikő

részéről? A szerző személyesen vall arról a napi döntések által szegelezett útról, amely a sérelmek, fájdalmak, a megtorlás és az elégtétel keresés zárt világából elvezethet a szabadságra és a békességre.

Dianne B. Collard huszonnyolc éve dolgozik misszionáriusként és interkulturális trénerként az Egyesült Államokban, valamint Európa számos országában. A Keresztény Művészek Nemzetközi Szervezetének európai missziós igazgatója. Férjével Észak-Karolinában, Charlotte-ban él. Könyvét eddig 15 nyelvre fordították le.

Részletek a könyvből

Negyvennyolc órával azt követően, hogy Timet meggyilkolták, a felesége egy kislánynak adott életet. Valahányszor felmerült bennem az azóta eltelt évek során, hogy az unokámnak a vér szerinti édesapja nélkül kellett felnőnie, mindannyiszor kísértést éreztem, hogy keserű szívvel és gyűlölettel gondoljak Tim gyilkosára.

Tim halála utáni első hetekben teljesen elborított a gyász és a fájdalom. Tudtam, hogy Isten szeretete, együttérzése és ereje nélkül nem fogom és nem is akarom ezt túlélni. Abban is biztos voltam, hogy engedelmesnek kell lennem, ám megbocsátani a fiam gyilkosának mérhetetlenül igazságtalan és abszurd elvárásnak tűnt számomra.

A következő ígék jelölték ki számomra az irányt a megbocsátáshoz vezető úton:

- Kolossé 3,12-13: „*Öltetek tehát magatokra – mint Isten választottai, szentek és szeretettek – könyörületes szívet, jószágot, alázatot, szelídséget, türelmet. Viseljétek el egymást, és bocsássatok meg egymásnak, ha valakinek panasa volna valaki ellen: ahogyan az Úr is megbocsátott nektek, úgy tegyetek ti is.*”

- Efézus 4,32: „*Viszont legyetek egymáshoz jószágosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak, ahogyan Isten is megbocsátott nektek a Krisztusban.*”

- Márk 11,25: „*És amikor megálltok imádkozni, bocsássatok meg, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa nektek vétkeiteket.*”

- Kolossé 2,13-14: „*És titeket is, akik halottak voltatok vétkeitekben és bűnös valótok körülmetéletlenségében, ővele együtt életre keltett megbocsátva nekünk minden vétkünket. Eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt, eltávolította azt az útból, odaszegezve a keresztfára.*”

Azt hiszem, ennél világosabban nem is fogalmazhatott volna Isten. Isten lényegében véve ezt mondja: „Mivel én megbocsátottam nektek,

ti is kötelesek vagytok ugyanúgy megbocsátani egymásnak!” Isten tehát ezt az utat jelölte ki számomra.

Bibliatanulmányaim során világossá vált számomra, hogy mit vár, sőt követel tőlem Isten: azt, hogy járjak végig egy rögzös utat, és bocsássak meg Tim gyilkosának. Talán minden további kérdezősködés nélkül engedelmeskednem kellett volna, ám én azt is tudni akartam, hogy milyen következményekkel jár, ha ... nem bocsátok meg.

Korábbi tapasztalataim szerint, ha Isten parancsolt valamit, azt mindig az *én érdekemben* tette, úgyhogy kutatni és vizsgálni kezdtem, hogy mi áll vagy bukik a megbocsátáson. Vajon mit nyerhetek belőle, és mit veszíthetek, ha nem vagyok hajlandó rá? Megértettem, hogy nem megbocsátani túl sokba kerül, azaz magas árat kell fizetnem, amennyiben így döntök.

A keserűség felemesztja a testet, kárt tesz a lélekben, sérülékennyé teszi a kapcsolatokat, megmérgezi a hitéletet.

Azt hittem, hogy célba értem, és Isten valamennyi elvárásának eleget tettem, amikor megbocsátottam Tim gyilkosának. El sem tudtam képzelni, hogy bármi egyebet is kívánhatna még tőlem az Úr. Pedig volt még egy parancsa, amelynek engedelmeskednem kellett, hogy azután még nagyobb áldásban lehessen részem. Isten parancsa nem csupán az volt, hogy

mondjak áldást, hanem hogy az egész hozzáállásomon változtassak.

Évekbe telt, mire sikerült bejárom a megbocsátáshoz vezető hosszú utat, amelyről ezen a néhány oldalon beszámoltam. Igyekeztem őszintén megosztani olvasóimmal, hogy milyen küzdelmekben, kudarcokban és végül győzelmekben volt részem, miközben próbáltam engedelmeskedni Isten parancsának. Arra is kitértem, hogy mit tanít a Biblia a megbocsátásról, és mit állapítottak meg nálam bölcsőbb szakemberek e témával kapcsolatban.

Utam életem végéig folytatódik, de öröm és szabadság kíséri, feltevé, hogy nap mint nap engedelmeskedem Isten parancsának.

TAMÁS

János 20,24-28

íjiseknek

Van egy nagyon szigorú és nehezen megemészthető mondata az Újszövetségnek. A Rómaiakhoz írott levél 14. fejezete végén ezt olvashatjuk: „Aki pedig kételkedik, amikor eszik, máris elítéltetett, mivel nem hitből tette. Mert minden, ami nem hitből származik, az bűn.” (Rm 14,23)

Ma MÉGIS egy olyan történetet hallunk a Szentírásból, ami a kételkedés élő és talán legismertebb példája: Jézus tanítványai közül az egyik, név szerint Tamás, kételkedik, nem hisz, nem fogadja el valóságnak azt, amit barátai, társai, hit-társai láttak, átéltek, és amiről ilyen lakonikus rövidséggel be is számolnak annak a Tamásnak, aki kimaradt ebből a csodából: „Láttuk az Urat.”

A Szentírás írott mű. Nem hallhatjuk ki e mondatból sem, hogy milyen hanggal, milyen hangvétellel, hogyan hangzott el benne mindaz, ami párbeszéd formájában van leírva. Nem tudjuk tehát, hogy hangzott el akkor ott, a zárt szobában ez a mondat: „Láttuk az Urat.” Csak feltételezhetjük, hogy a meglepetés, a boldog öröm és a hit hangján mondta ki János, Péter, vagy Jakab, vagy akár mindannyian egyszerre, egymás után. Olyan esemény szemtanúi voltak ugyanis, ami ép ésszel szinte fel sem fogható: miután megfeszítették, meghalt, sírboltba helyezték, MÉGIS: „Láttuk az Urat.”

Igen, akit követtek, akinek tanításait hallgatták, gyógyításait látták, csodáit átéltek – meghalt. Szemük láttára helyezték el egy mély barlangban, melynek bejáratát egy óriási malomkő méretű és formájú sziklával torlaszolták el. A kő azonban eltűnt a barlang elől, ahogyan eltűnt a sírboltból Jézus teste is. Újabb csodák sorozata... Angyalok jelennek meg, és a bátoratlan, Mesterüket kereső tanítványoknak a leghihetlenebb mondatot mondják: „Nincsen itt, mert feltámadt!” S a teljes tanácstalanság, pislákoló reménység állapotában végül Jézus személyesen megjelenik mindegyik tanítványának, hogy bizonyosságot szerezzenek. Kivéve Tamásnak, és neki csak azért nem, mert ő az adott pillanatban máshol van, nincs velük.

„Láttuk az Urat.”

Én minden bizonnyal boldogan, kiabálva mondanám ezt a mondatot. De lehet, hogy a tanítványok óvatosabbak voltak, és csak halkán, értetlenkedve szóltak így. Nem tudjuk. Mindenesetre fennmaradtak Tamás szavai: „Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.” (Jn 20,25) Igen, így beszél egy igazi kételkedő. Egy olyan

ember, akinek még a neve is ezt jelenti, Iker, Kettős, Kétkelő. Tamás kételkedik. A kétely mardossa. Hisz is, nem is. Kétségek gyötrik azzal kapcsolatban, amit mások már hisznek. Amit mások átéltek. Neki még nincsen bizonyossága. Nincs hitbizonyossága – mondhatnánk szakszerűen.

Bűnös ember volt-e Tamás, hogy így beszélt? Hogy így érzett? Hogy ki merte mondani, amit gondolt? Hogy nem mondta rögtön, ami úgymond elvárható lett volna, nem kiáltott fel: „Ez nagyszerű! Jézus él!” Bűnös ember volt-e Tamás, mert kételkedett? Mert hitetlenkedett? Magatartása veszélyes, kerülendő? Olyan emberi viselkedés, amitől meg akar óvni bennünket Isten? Bűn a kételkedés? Kimondatott, nem is akárhol, a Római levélben, abban a levélben, melyen át oly sok igazságot kereső, hitkereső ember találta meg a választ. A kételkedés rossz, mert kételyt, mert meghasonlást okoz a szívben? Mert másokat is megfertőz, elbizonytalanít?

Mielőtt akár igennel, akár nemmel válaszolnánk magunkban erre a nagyon nehéz kérdésre, hadd intsek mindenkit türelemre, és hadd forduljunk újra a Szentírásban leírtakhoz. Tamás tehát azt mondja a tanítványoknak, a barátainak: „Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.” (Jn 20,25) Hogyan fordíthatnánk le ezt a mai nyelvre, a mi gondolatainkra e mondatot? Valahogy így: Értsétek meg! Elhiszem, hogy valami csodálatos élményben volt részetek. Elhiszem, hogy ami veletek történt, az túlfeszíti, meghaladja az ép ésszel felfogható, földi világ kereteit. Ez azonban nem velem történt. Én nem voltam ott. Én nem láttam. Én nem tudok csak úgy hinni. Én nem ilyen vagyok. Nekem szükségem van bizonyosságra. Ami támpontot ad, amibe belekapaszkodhatom. Jelre. Ami által végül is hinni tudok. Magunkra ismerünk e szavak hallatán?

Tudjátok Istenben az az egyik legcsodálatosabb dolog – ha szabad így fogalmaznom –, hogy Ő nem egy kaptafára dolgozik. Nem sablonos, nem mindig ugyanúgy élhető át, ugyanúgy cselekszik, hanem csodálatosan változatos tárházából merít és fordul felénk. Ne értsétek félre: Ő ugyanaz. Őbenne nincs a változásnak árnyéka. Ő az Alfa és az Omega. De ahogyan hozzánk fordul, bennünket embereket személyesen elér és ránk hatni tud, az nagyon-nagyon változatos. Az személyre szabott, és igen: Isten a legjobb és legcsodálatosabb lelkipogó. Lehet, hogy a tanítványok megbotránkoztak Tamás viselkedésén, lehet, hogy ők akár kimondatlanul is arra gondoltak: szegény, gyalázat, ahogy beszél. Az Úr azonban tudott valamit, amit a tanítványok talán nem ismertek fel: mindennél fontosabb és értékeesebb, ha őszinték merünk lenni önmagunkkal, mert ettől már csak egy lépés az, hogy őszinték merünk lenni másokkal és legfőképpen őszinték merünk lenni Istennel.

Higgyétek el, ebbe még az is belefér, hogy fel merjük vállalni kételyeinket. Fel merjük vállalni és ki merjük mondani kérdéseinket. Merünk dörömbölni a mennyország kapuján. Merünk harcolni a hitünkben, ha kell másokkal, vagy önmagunkkal szemben is, csak hogy az igazságot átéljük, az igazság a miénk lehessen. Tamásnak kellett a hit bizonyossága. Ezért, és csakis ezért vállalta fel kételyeit, kétségeit. Ezért – minden bizonnyal ezért – került be története a Szentírásba.

S nézzük meg most együtt mi is történik ezután. Eltelik nyolc nap. Ki tudja, miért nyolc. Talán, hogy a teljességen is túlmutasson. Talán, hogy Tamás ezalatt magában mindent végig gondoljon. Talán, hogy türelmet és kitarást tanuljon. Nem érkezik

mindig minden kérdésünkre azonnal válasz. Van úgy, hogy várunk kell. *Nekünk* van erre szükségünk, nem Istennek. Mi tanulunk valamit a várakozás idejében, ott legbelül, a lényünk mélyén. Bennünket formál, csiszol, alakítgat Isten az idő feletti hatalmával is, mert hiszen Ő Ura az időnek is. Ugye milyen sokszor tanít még bennünket is így Istenünk?

Amikor kislány voltam, Nagymamám beírt az emlékkönyvembe (tudjátok akkor még volt a kislányoknak emlékkönyve, amibe a kedves családtagok, barátok beleírtak egy szép idézetet, és rajzoltak mellé valami kedveset). Nagymamám tehát ezt írta: „Boldog, aki mindig várni tud.” Én, a tizenkét éves, türelmetlen kis fruska, hú de mérges voltam emiatt a mondat miatt. Ma már jól látom, milyen igaza volt Nagymamának. Istenünk betörte ezt a kis lázadó fruskát. Ma már tudom, hogy boldog, aki mindig várni tud. Aki mindvégig kitart. Aki nem adja fel, aki mer reménykedni, abban, amit fontosnak tart.

Tamásnak, a kételyekkel teli szívű tanítványnak szüksége volt erre az időre. Eltelik tehát nyolc nap. Azután újra megjelenik ott a belső szobában az Úr. Így olvashatjuk: „*Nyolc nap múlva ismét benn voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, bement Jézus, megállt középen, és ezt mondta: „Békesség néktek!”* Ez volt az akkori köszönés. Szép köszönés. Héberül így hangzik: *Salóm*. Ebből származik amúgy a Jeruzsálem szó is, a béke városa. Mennyire szüksége van Jeruzsálemnek, mennyire szüksége van a világnak ma is erre a köszönésre: Béke legyen veled!

Jézus átmegy a körülmények ellenére, a zárt ajtók, az akadályok ellenére is, hogy a tanítványokkal legyen. Odamegy hozzájuk egészen közel. Mert így cselekszik az az Isten, aki a szívek Ura akar lenni. Mi bezárjuk sokszor ezt a szívet, és mi befogjuk sokszor a szívünkhöz vezető út kapuját, a fülünket, nem akarunk semmi természetfelettit, semmit, ami túlmutatna a hétköznapokon, mert azt hisszük nem vagyunk rá méltók, vagy nem vagyunk rá készek, vagy egyszerűen csak így kényelmesebb. Jézus azonban átmegy a zárt ajtókon, a falakon, a hitetlenség falain is, a kételkedésből épített falakon is, hogy igazán velünk legyen. Hogy megszólítson. Hogy megértsük: Ő azt szeretné, ha a kétségekből élő hitünk lehetne. Hogy a kétségekből, kétegyéből megharcolt, élő hitünk lehessen. Hogy megmutassa: Nélküle semmi, de semmi értelme ennek az egésznek. Ha nem engedjük, hogy Ő győzzön bennünk a kételyeink felett, semmi értelme ennek az egésznek.

Tudjátok, lehetett volna itt úgy is a folytatás, hogy Jézus leül Tamás mellé, és beszélni kezd hozzá a megváltás titkairól, vagy arról, hogy már az Ószövetségben is megírták a próféták, hogy a Messiásnak el kell jönnie, meg kell halnia és fel kell támadnia. Azonban Jézus itt mégsem ezt teszi. A történetnek ez a része engem mindig nagyon megindít. Mert ez azt jelenti, hogy Jézus – aki Úr mindenké felett – megint bebizonyította, hogy mindenké szolgálja lett. Hogy tehetett volna bárhogy, hogy Tamásnak segítsen, hogy ennek a kételkedő, legbelül magát pont a kétségei

Kovács Gergő MINDIG VELEM

Édesapám, első férfi,
mozzanataim idézi.
Régi emlékeim róla,
gyermek érzelmek, ki tudja.

Úton-útfélen is társam,
édesapám, hasonmásom.
Lépteim mind elé járnak,
s legénytolla hull fiának.

Vigaszom és bátorítóm,
bölcse élete útravalóm.
Ifjú lelkét már átadta.
Mi a titka? Sosem mondta.

Édesanyám, első asszony,
utam védi, mint óratorony.
Egy érintés, csak még egyszer,
ölelése, mint a tenger.

Biztonságom s büszkeségem,
örömöm is neki legyen.
Dicsérete vigyázó kar,
mindig velem, mindig szárnyal.

Bölcs szavaik, lelkem fénye,
s ifjú óráimnak bére.
Örökké előttem jártok,
szép családom, szép virágok.

Bocsássátok életemet,
tova szálló féltésemem.
Búcsúszavak, erőtlenség,
korommal jár, de értetek.

Szenvedéstek, elszenvedem,
s ha túrtök, én is szüntelen.
Végső sétám kereshetem,
boldog békém, elengedem.

Áldás, békesség!

miatt nyomorúságosan érző embernek segítsen. Ő mégsem úgy segít, ahogyan Tőle úgymond elvárható lett volna, hanem úgy, ahogyan Tamás azt *titkon reméli*. Vagyis úgy, ahogyan első indulatában, az őszinteség hevében és pillanatában azt barátaival, a többi tanítvánnyal is megosztotta. „*Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.*” (Jn 20,25)

Jézus csendben hozzá lép. Most csakis őhozzá. Most ketten vannak egyedül a többi tíz tanítvány között. Ketten vannak a világmindenségben. Ahogy ez mindig megtörténik, ha egy ember szívében élő hit ébred: nem lát mást, csakis Jézust egyedül. Mert Jézus mindig személyesen ahhoz szól, akinek igazán segítségre van szüksége. Azt szólítja meg. A Szentírást olvasva... egy igehirdetést hallgatva... egy beszélgetésben... Jézus így cselekszik. Akkor is, ha százan, akkor is, ha ezren vannak körülötte. „*Nyújtsd ide az ujjadat, és nézd meg a kezeimet, nyújtsd ide a kezedet, és tedd az oldalamra, és ne légy hitetlen, hanem hívő.*” (Jn 20,27)

Kedves testvérem! Én nem tudhatom, hogy Téged milyen fájdalom ért, nem tudhatom, milyen kérdéseid és milyen – talán mindenki előtt rejtve maradó – kételyeid, kétségeid, aggodalmid vannak. Egyet azonban tudok: Jézus segíteni szeretne. Ő oda tud lépni hozzánk, és ha Vele őszintén meg merjük osztani a kétségeinket, kérdéseinket – Ő tud és akar segíteni rajtunk. Ő mindig azt a választ adja, amire csak Ő képes, és amire nekünk igazán szükségünk van.

Mivel diákok között töltöm a napjaimat, azt az ajándékot is megkaptam Istentől, hogy a tanítványaim időnként el merik mondani, ami igazán a szívüket nyomja. A kétségeiket, a kételyeiket. Ezeket nem részletezem, mert az nem lenne szép tőlem,

de higgyétek el: nagyon-nagyon megtisztelő, ha valaki bennünket a bizalmába fogad. Biztos vagyok benne, hogy az élő Isten, aki lát és hall bennünket, várja és még nálamnál is sokkal jobban értékeli, ha valaki őszintén meg meri osztani Vele kételyeit, kétségeit, kérdéseit. Bizalmunkba merjük-e igazán fogadni Istent?

Vannak kétségeink? Vannak kérdéseink? Vannak kételyeink? Lehet, hogy nincsenek. De az is lehet, hogy olykor feltesszük mi is a kérdést: Miért van annyi baj, bűn, betegség? Miért haltak meg annyian ártatlanul a koronavírusról? Miért szenvednek most alig pár száz km-re tőlünk emberek ezrei a háborúban? Miért lesz az egyik ember beteg, pedig jó ember? Miért? Miért? Miért? Tényleg van mennyország? Mi lesz velem, ha majd meghalok? Tényleg vár minket az Úr? Valóban igazat mond a Szentírás? Valóban ebben a könyvben van a válasz az élet kérdéseire?

Kedves testvérek! Én nem tudok minden kérdésre választ adni, annyit azonban tudok, hogy az az Isten, aki egyenként ismer és szeret bennünket, nem akar kétségek között hagyni senkit. Ő oda akar lépni hozzánk egészen közel, hogy a kétségek helyett békességet, megnyugvást és a szív örömét adja.

Jézus ekkor megmutatta Tamásnak a sebei helyét. Ahol keresztre szögezték. Ahol vértett a keze és a lába. Ahol Tamásért is, Pilátusért is, Heródesért is, értünk is vértett a keze és a lába. Tamás pedig összetört, és a kétségek eloszlottak. Számára a legnagyobb hitbizonyosság volt ez. Jézus ott segített neki, ahol szüksége volt rá. Mivel nem látta Jézust, nem hitt. Akkor pedig szemtől szemben ott állt vele az Úr, hogy hinni tudjon.

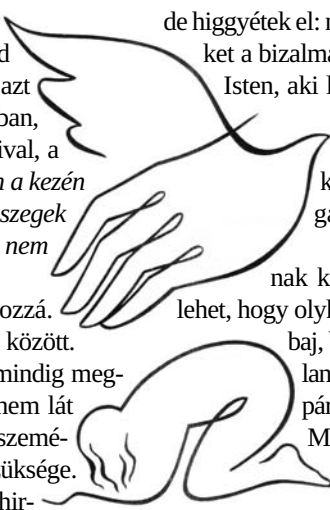
Ez valóban Jézus! Valóságosan Jézus! „*Én Uram és én Istenem*” – ez az egyik legszebb és legtömörebb hitvallása az Újszövetségnek. A Mesterből így lesz Úr. Az Úr pedig Isten. Kűriosz. Akinek semmi sem lehetetlen. Aki az egész szívünket akarja, hogy bennünket megtöltsön az Élethez, a nagybetűs dzoéhoz vezető hittel.

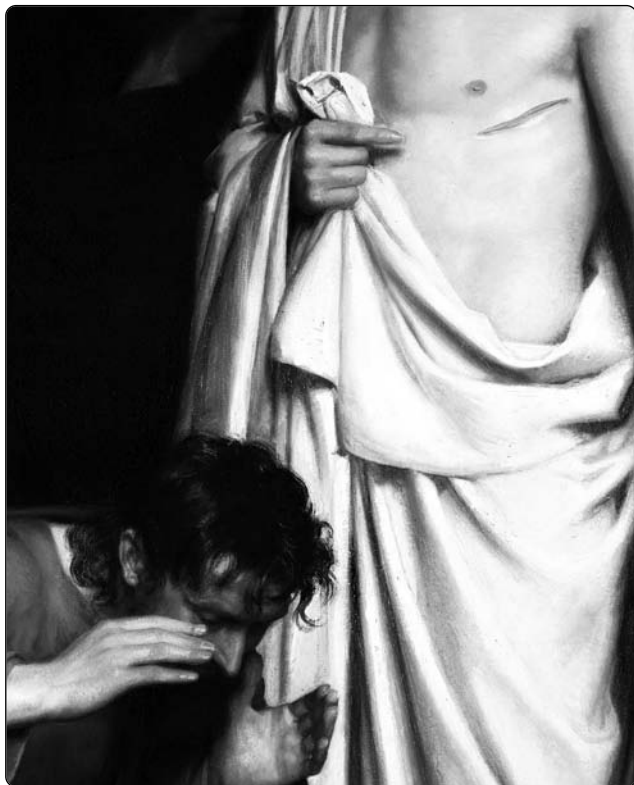
Bűn-e a kételkedés? Pál apostol azt írja: „*Aki kételkedik, amikor eszik, már elítéltetett*” (Rm 14,23). Mintha azt mondaná: ha kétségek gyötörnek, akár a hitedben is – járj előbb a végére. Addig inkább ne cselekedj. Maradj őszinte magadhoz és Istenedhez. Szánj rá időt, hogy megbeszélj Övele, megbeszélj az Úrral, aki igazán segíteni tud. Ő segíteni fog, ne félj! Ő Veled van, nem ellened! Isten nem akarja, hogy ne legyen bizonyosságunk. Viszont a hamis, bizonytalan lábakon álló „bizonyosság”, vagy a képmutató bizonyosság másokat is félrevezet.

Ha kétségek gyötörnek, akkor ne tegyünk úgy, mintha a teljes tudás birtokában lennénk. Inkább hallgassunk és beszéljünk először azzal, aki egyedül és igazán segíteni tud.

Tamás személye azért marad példa nekünk is, mert őszintén fel merte vállalni a kérdéseit, Isten pedig megjutalmazta őt, hogy igazán hinni tudjon. Persze tanulságként még egy nagyon fontos mondat ott áll a történet végén: Jézus így szólt Tamáshoz: „*Mivel látsz engem, hiszel: boldogok, akik nem látnak és hisznek.*” (Jn 20,29); vagy egy másik fordításban: „*...nem látnak, MÉGIS hisznek.*”

Tudjátok, erről mindig a gyermekek jutnak az eszembe. Azok a csöppségek, akik számára még teljesen egyértelmű, hogy Jézus a vízen járt, és öt kenyérből ezreknek adott, vagy a vizet borrá változtatta és a sántát meggyógyította. Nekik ez még nem kérdés. Ők hiszik, mert így van leírva, és ennyi elég.

Soha nem felejttem el, amikor 9-10 éve legkisebb gyermekünk egyszer nagy szárazság után, amikor végre eleredt az eső, látva, hogy ettől milyen boldog az anyukája, kiment a kertbe egy hatalmas, neki hatalmas esernyő társaságában, odaállt a fűre a még mindig szemerkélő esőben az esernyő alá, és hangosan azt énekelte: Köszönöm az esőt, Istenem, köszönöm az esőt! Ő még tudta, teljes szívvel tudta, hogy azt az esőt az Úr adja. Isten adja. Azért adta, mert anyukája ezt kérte imájában. Mi már nézzük a meteorológiai jelentéseket, és legyintünk: holnap sem lesz eső.

Alig pár hónapja, egy decemberi napon egyik hittan órán a gyerekek azt mondták: Bárcsak esne a hó, olyan jó lenne! Kérdeztem tőlük: imádkozzunk hóért? Igen – mondták lelkesen. Imádkoztunk. Azon a télen először (és április 5-ig utoljára) esett a hó Szentendre és Budakalász felett. 2021. december 5-én. Azért tudom így a dátumot, mert lefényképeztem a telefonommal.

Tamás kételkedését eloszlatta az Úr. Úgy, ahogyan Tamásnak leginkább erre szüksége volt. Azonban Jézus szavában ott van a figyelmeztetés is: Boldogok, akik kételkedés nélkül mennek és akarnak hinni. Mint a gyerekek. Mint a lelki szegények. Mint azok, akik nem bonyolítják túl, hanem elhiszik: Jézus meghalt és feltámadt, és én is, ha meghalok, egyszer fel fogok támadni, és az örök élet ajándékát kapom ingyen, kegyelemből. Mert szeret bennünket az Isten. Mert velünk van az Isten. Mert ez az egyetlen út, hogy megszabaduljon a lelkünk abból a mélységből, amelyben születésünk óta vagyunk Őnélküle.

Boldogok vagyunk, ha bár nem látjuk itt személyesen a feltámadt Urat, mégis hisszük. MÉGIS hisszük, hogy Ő jelen van, mert feltámadt, és legyőzte a halált.

Hát ezért énekeljünk, ezért adjunk hálát, és ezt köszönjük meg! Akár kételkedések útján, megharcolva kérdéseinket, akár a gyermeki lelkület őszinte bizalmával, de leborulva az Úr előtt, aki Isten mindenek felett, kimondva Tamás hitvallását, a feltámadásba vetett hit egyik első megvallását: „*Én Uram és én Istenem.*” Ámen.

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor

SEBESTÉNYNÉ JÁGER ORSOLYA

TAMÁS ÚTJA (János 20,24-29)

Nekem nem volt még menedék Neved rejtekében az ég.
Lázadó elmém dacolt a térrel, s térben az idővel.
Rég, mikor botladozva lábad nyomában, szent földünk
porában mozdultak bennem öntudatlan vágyak, a tájak
ismeretlen arcát csak arcod tükrén át követtem.

Nekem nem volt még égi kút, vagy földöntúli út a kereszttel,
melyet meglelve lelkem fogvacogva el nem ereszt.
Nekem más rejtett el, egy másik ébredés. A félelem és a
rettegés kietlen ködén át haladtam én, ki hinni sem merem:
halhatatlan vagyok, miként az angyalok.

Nekem ez adatott: egy egyszerű szürke reggel,
midőn szobánkba léptél szétömlő fényeddal,
és sebedre tehettem két kezem, én ki addig hitetlen imákat
mormoltam egyre, most Te jöttél hozzám szemtől szembe,
hogy földre hullva, újra és újra kimondjam neved,
Érted, értem és Veled, Te mindörökké áldott.

Látod, keresztedhez így vitt el mégis az utam,
s lettél lázas elmémre végső gyógyulás,
lettél vigasztalás, kimondom, lásd:
Te lettél örök életem. Én Uram és én Istenem.

IDEJE VOLNA

Ideje volna megkérdezni már,
ahogy a tölgyfák kérdezik a széltől,
miért születünk erre a világra,
mit is várjunk ettől az egésztől?

Mécsesem még csak félig égett,
azon a kimondhatatlan, legszebb asztalon,
amit születésemkor csak azért adtál,
hogy megtartsom erősen. Időtlen oltalom.

S percek hullanak koppanva alá,
magamba nézek, csöndben megállok,
de tudom, hogy szélfúttá réteken
szállhat a lelkem, és nincsenek határok.

Én szabadon hittem, hogy szeretni Téged
a legszebb küldetés, amely csak adatott,
s ki nem látja mindezt, mindhiába
él a testében, a lelke halott.

Ideje volna megkérdezni már,
ahogy a tölgyfák kérdezik a széltől,
miért is adod az életünket,
a legszebb kincsünket, oly időtlen régtől?

Egy csodálatos árverés

„Ti szomjazók mind, jöjjetek vízért, még ha nincs is pénzetek! Jöjjetek, vegyetek és egyetek! Jöjjetek, vegyetek bort és tejet, nem pénzért és nem fizetségért!” (Ézs 55,1)

Rowland Hill, Krisztus áldott szolgája egyszer egy városban szabad téren hirdette az evangéliumot. Nagy tömeg lepte el a teret. Megrázó erővel szólt a bűn rontásáról és a szeretet hatalmáról, amely Jézusban földre szállt.

Igehirdetése közben egyszer csak mozgolódás támadt. Egy fogat elakadt a téren a nagy tömegben. A hintóban lady Ann Erskine, egy gazdag és pompaszerető, városszerte ismert hölgy ült. Első csillag volt minden bálon, a színházakban, hangversenyeken és a korzón. De szinte soha nem járt olyan helyeken, ahol Isten ígéje hangzott. Rowland Hill látásból ismerte a ladyt. Éles tekintetét nem kerülte el a mozgolódás, és felismerte őt a hintóban. Vilámgyorsan elgondolta: ez egy rendkívüli alkalom.

Félbeszakította az igehirdetést, kinyújtotta karját a hintó felé, rámutatott a ladyre, és odakiáltott a tömegnek:

- Nézzétek, lady Erskine van ott a hintóban. Jó alkalom, hogy nem tud továbbjutni. El fogjuk őt árverezni!

A lady meglepetése leírhatatlan volt. Minden szem felé fordult. Kínos helyzetében legszívesebben a föld alá sülyedt volna. De a tömegben meg sem mozdulhatott. És hangzott az igehirdető kiáltása:

- Ki akarja megvenni lady Erskine lelkét? Nagy csönd támadt. – Rowland Hill szünetet tartott, aztán a Szentlélek hatalmával megint megszólalt:

- Több jelentkezőt is látok, akik készek minden árat megfizetni.

- Világ, te mit adsz érte?

- Adom minden dicsőségemet és pompámat; tekintélyt, hódolatot, gazdagságot!

- Csak ennyit? Hát halhatatlanságot, örök életet?

- Az magamnak sincs...

- Ez nagyon szegényes! Túl alacsony ez az ár. Mert mit használ a ladynek, ha az egész világot megnyeri is, de a lelkében kárt vall?

- Sátán, te mit adsz érte?

- A test kívánságát, a szemek kívánságát s az élet kérést csordultig kielégítem. Élheti a maga akaratát!

Minden vágyát teljesítem, az élvezetek poharát fenéig ürítheti.

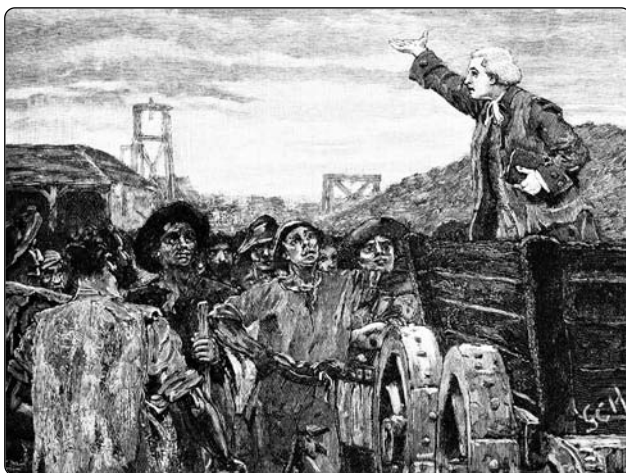
- És mit kívánsz ezért?

- Természetesen a lelkét, hiszen azt akarom, hogy örökre az enyém legyen!

- Túl magas az ár, amit kívánsz. Te sem kapod meg őt, Sátán! Hazug vagy és a hazugságnak atyja!

- És te, Úr Jézus, te mit adsz érte?

- Én már odaadtam a ladyért a tulajdon életemet. A véretem ontottam érte a keresztet, ott lefizettem a váltságdíjat az egész emberiségért. Adom neki az én békességemet, az én örömet, azt az örömet, amelyet a világ nem adhat, de el

sem vehet. Felöltöztetem őt a megigazulás fehér selymébe, és felékesítem őt az üdvözítő hit színaranyával. Senki sem ragadhatja ki őt az én őérte átszegezett kezemből. És ha majd hitben elvégzi hívó életének pályafutását, magamhoz akarom venni őt az én dicsőségembe. Mert ahol én vagyok, ott legyen az én szolgám is!

- És mit kívánsz tőle, Uram e csodálatos ajándékért?

- A bűneit és a rossz lelkiismeretét. Mindent, ami megrontatná és terhelné Őt. Mindezt én vettem magamra helyette.

- Ó, Uram, a tiéd, legyen és maradjon is ő mindig, örökre!

- Lady Erskine, meg van elégedve az árveréssel? – fordult most a ladyhez.

- Igen! – felelte a lady megindultan, tiszta, erős hangon. Mély megindultság lett úrrá a tömegen is.

Lady Erskine megtartotta a szavát. Ettől az órától kezdve megváltozott egész élete. Letette a pompát, felhagyott a szórakozásaival, feladta régi társaságát. Barátja és pártfogója lett a szegényeknek és betegeknek, a nyomorultaknak és megterhelteknek. Messze földön híre járt. Égett benne a Szentlélek tüze, szívvel-leléssel szolgálta Isten országának ügyét. Mindvégig áldotta Istent, aki odavitte őt akkor a tömegbe, és csodálatosan kiragadta a világ és a bűn bűvöletéből.

C.H. Spurgeon nyomán

Rowland Hill

Jézus a Mennyből odafigyel rád

„Miután ezt mondta, szemük láttára felemeltetett, és felhő takarta el őt a szemük elől.”
(Apostolok Cselekedetei 1,9)

Egyik délután az óvodából hazafelé menet Pisti felnézett az égre. Szép báránypelhőket látott és mindenféle állatokat. Persze ezek az állatok a valóságban nem voltak az égen, csak ő látta a felhőket olyanoknak, mintha állatok lennének. Az egyik olyan volt, mintha egy ló lenne. A másiknak hatalmas fülei voltak, mint egy nyuszinak. A harmadik meg pont olyan volt, mint az a kicsi zsiráf, amit a hétvégén láttak anyáékkal az állatkertben.

A felhőket nézegetve eszébe jutott, amit nemrég mondott neki apa. Jézus a tanítványoktól úgy ment el, hogy felemelkedett a felhők közé. A felhők aztán eltakarták őt. Anyával sétált éppen hazafelé, így megkérdezte tőle:

- Anya, miért ment Jézus vissza a mennybe?

- Azért, mert elvégezte a feladatát a földön.

Ráadásul ott Ő most helyet készít nekünk.

- Nekem is? – kérdezte Pisti.

- Igen – válaszolta anya.

Közben átmentek a zebraán az út másik oldalára. Pisti a zebra előtt körülnézett, ahogyan anya tanította neki, majd újra kérdezett.

- És mit csinál Jézus a mennyben?

- Odafigyel ránk. Figyel, amikor imádkozunk hozzá. Vagy amikor szomorúak vagyunk, vidámságot küld a szívünkbe. Csupa ilyen jó dolgot. Mivel figyel rád, ezért soha nem vagy egyedül. Például éjszaka, amikor sötét van a szobádban, akkor sem.

Ennek Pisti nagyon örült. Igaz, hogy már nagyfiú, de azért néha még félt a sötétben.

- Azt is látja, ha rosszkodom kicsit? – jutott eszébe aztán. Ma meghúzta Zsófi haját. Lehet, hogy Jézus ennek nem örült annyira.

- Látja, de nem haragszik rád. Csak azt kéri, hogy figyelj oda, és ne legyél rosszcsont.

- Például ne húzzam meg Zsófi haját – mondta Pisti.

- Igen. Annak biztosan nagyon örült, amikor azt látta, hogy segítettél Zsuzsi néninek a terítésben. Vagy, amikor Zsófi elejtette a pulóverét, és felvetted neki. Jézus ezeket a jó dolgokat látja, és örül neked.

- Anya, én örülök, hogy Jézus odafigyel rám! – mondta Pisti.

Közben hazaértek, de Pisti már tudta, hogy Jézus mindig odafigyel rá.

Jézus nemcsak Pistire és az anyukájára figyel, hanem ránk is. Szeret bennünket és ezért meghallgat, ha szólunk hozzá. De azt is látja, ha éppen félünk vagy szomorúak vagyunk. Ő igazán odafigyel. Nem tudod megsimogatni vagy megölelni, de veled van és vigyáz rád.

Drága Jézus! Köszönöm, hogy odafigyelsz rám a mennyből. Ámen.

(Dráveczki Csaba: Áhítatok óvodások számára; Báránypelhők III.) ■

Szeretethen élni

A szeretet gyógyít,
A szeretet épít.
Ha lelkedben hordod
Teged megerősít.

Könnyebb lesz életed,
Ha Őt beengeded.
Szeretethen élni,
Minden egyszerűbb lesz.

Orbán Mária

ALKALMAINK VOLTAK:

2022. április 15. ■ Nagypénteki ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán.

2022. április 16. ■ Nagyszombati ünnepi istentisztelet a pomázi templomban. Közöttünk szolgált Végh Tamás nyugalmazott református lelkipásztor.

2022. április 17. ■ Húsvéti ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán. Csobánkai imaházunkban gyülekezetünk Psalmus kórusa szolgált.

2022. április 18. ■ Húsvét hétfői ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán. Alkalmainkban Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor hirdette Isten Igéjét.

2022. április 23-24. ■ Ifjúsági csendes hétvége a gárdonyi református gyülekezeti házban.

2022. április 30. ■ A Kiránduló kör túrája az Ezüst Kevélyre.

2022. május 1. ■ Anyáknapja istentisztelet Pomázon és Csobánkán.

2022. május 7. ■ Pomázi templomunk és gyülekezeti házunk nagy-takarítása.

2022. május 15. ■ Egyházmegyei kórustalálkozó Pátyon.

2022. május 26. ■ Istentisztelet Csobánkán és Pomázon Urunk Jézus mennybemenetele ünnepén.

2022. május 28-29. ■ Konfirmációi vizsga és fogadalomtétel a pomázi templomban. Presbiteri gyűlés.

2022. május 30- június 3. ■ Bűnbánati alkalmak Pomázon és Csobánkán.

2022. május 31. ■ A Kiránduló kör sétája a budapesti Városligetben.

2022. június 5. ■ Pünkösdi ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán. Pomázi templomunkban gyülekezetünk Psalmus kórusa szolgált.

2022. június 6. ■ Pünkösöd hétfői ünnepi istentisztelet úrvacsorai közösségben Pomázon és Csobánkán. Közöttünk szolgált Tóth Sebestény teológiai hallgató.

2022. június 11. ■ X. Papkert koncert a pomázi parókia udvarán. Közöttünk szolgált a Rosette Quartet vonósnégyes.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2022. június 19. ■ Psalmus kórus évadzáró szolgálata a pomázi istentiszteleten.

2022. június 24. ■ Presbiteri gyűlés

2022. június 27- július 2. ■ Gyermektábor a kisoroszi református gyülekezeti házban.

2022. július 3. ■ Gyermektáborban résztvevők szolgálata a pomázi istentiszteleten.

2022. augusztus 22-26. ■ Ifitábor Balatongyörökön.

2022. augusztus 22-26. ■ Bűnbánati alkalmak.

2022. augusztus 23-25. ■ Gyermek napközis tábora.

KERESZTELTŐ:

2022. május 22. ■ Weigert Noémi és Mellis Tamás.

2022. május 29. ■ Hordós Tamás és Potecz Anna.

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2022. április 30-án pomázi templomunkban kérte Isten áldását közös életére **Sustyák Norbert** és **Katócz Ramóna**.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2022. január 16-án elhunyt Vomberg Istvánné (†83) testvérünk. Temetése 2022. május 7-én volt a pomázi öregkatolikus temetőben.
2022. április 3-án adta vissza lelkét Teremtőjének SZRNKA PÁLNÉ (†76) testvérünk. Temetése 2022. április 14-én volt városunk ravatalozójából.

2022. április 11-én adta vissza lelkét Teremtőjének NAGY IMRÉNÉ (†94) testvérünk. Temetése 2022. április 20-án volt városunk ravatalozójából.

2022. április 16-án elhunyt Belovits Józsefné (†64) testvérünk. Temetése 2022. május 6-án volt városunk ravatalozójából.

2022. április 28-án elhunyt Dávid Jánosné (†91) testvérünk. Temetése 2022. május 5-volt református temető kertünkben.

2022. április 29-én elhunyt Boros Vince (†67) testvérünk. Temetése 2022. május 13-án volt városunk ravatalozójából.

Isten vigasztalását kérjük a gyászoló családoknak!

**Nagy Imréné
Jolán néni
búcsúja
a gyülekezettől**

*Búcsúzó a pomázi gyülekezettől
(tagja voltam 1973 óta)
ezzel az énekkel:*

*Jaj, de búsan harangoznak,
Szívünk elszorul,
És mosolygó kék egünkre
Néma gyász borul.
Még ma élünk,
Holnap nekünk szólhat a harang,
S a mi lelkünk száll az égbe,
Mint fehér galamb.*

*Gyülekezeti újságunk következő
száma várhatóan
2022. augusztus 21-én
vasárnap jelenik meg.*

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai

Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke út 9.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: <http://www.pomaz.reformatus.hu>

Facebook:

<https://www.facebook.com/pomazcsobankareformatus/>

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 11784009-2222253-00000000

Csobánka: 11784009-2222260-00000000

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelkipásztor

(e-mail: nyilas.zoltan@reformatus.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter,

Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: puskas.attila.dr@gmail.com; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

*Megjelenik kéthavonta 400 példányban,
gyülekezeti használatra, ingyenes terjesztésben.*

Adományokat köszönettel elfogadunk.

VÁROSLIGETI SÉTA

2022. május 31-én gyülekezetünk Kiránduló köre sétát szervezett Budapestre a Városligetbe. Pomázon a HÉV-megállónál volt a találkozó. 20-25-en gyűltünk össze. Jó volt ismerős gyülekezeti tagokat látni, akikkel Mátraházán is együtt lehetünk, de új emberekkel is megismerkedhettünk. Nekem személy szerint az is öröm volt, hogy két anyukával is találkozhatam, akikkel valamikor, amikor ők voltak gyerekek, hittantáborban együtt lehetünk. Most fiaikkal ők is velünk sétáltak. A nagyszülők segítettek a három kislegény koordinálásában.

Betértünk a Zene Házába, mely kívül-belül csodaszép látvány. A közelben lévő Zenejátszótér nagy élmény gyerek, de felnőtt számára is. A közelben lévő Néprajzi Múzeum se maradhatott ki a nézelődésből. Nem véletlen, hogy pont ezen a napon engedték fel a nézelődőket a „bárka” tetejére. Kilencvenhét lépcsőn felmenve, a Hősök terét a magasból is megcsodálhattuk. A lefelé jövet számomra nehezebb volt, de hála az Úrnak, épségben lejutottam. A „bárka” másik oldalon lévő kilencvenhét lépcsőt megmászni már nem vállalkoztunk, hanem betértünk a múzeumba. Látnivaló itt is akadt bőven: hímezett szűrők, kerámia csodák, makettek. Miután kijöttünk a múzeumból, voltak, akik a Vajdahunyad várba is elsétáltak.

Jó volt együtt sétálni, beszélgetni, élményekben gazdagon hazatérni. Köszönjük a szervezőknek. Sok ilyen áldott alkalmat kívánunk még a Kiránduló körnek.

Benedekék

A Kiránduló kör Ezüst-Kevély túrája
2022. április 30-án

A Kiránduló kör a városligeti Hősök terén

Gyermekek szolgálata a 2022. május 1-i anyák napi istentiszteleten

A 2022-ben konfirmáltak

Nyilas Zoltán esperes

2022. május 29-én konfirmációi fogadalmat tettek:

A képen balról jobbra láthatók:

első sor: Ruskó Henrietta, Bordás Bianka, Hajdu Flóra, Potecz Anna, Deme Zsófia, Osváth Zita

második sor: Mihály Zsolt, Varga Levente, Miklós András, Jutasi András, Imre Gábor Botond, Hordós Tamás, Nyilas Zoltán esperes

Az úrvacsora sákramentumának kiszolgáltatásánál gyülekezetünk új beosztott lelkésze, Tóth Sebestyén segített

Pünkösdi istentisztelet 2022. június 5.

Ünnepi istentiszteletünkön a Psalmus kórus szolgált